PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXI. Št. 308 (6286) | TRST, četrtek 30. decembra 1965

NEPRIČAKOVAN ZAPLET VLADNE KRIZE PRED PRAZNIKI

Fanfani je včeraj potrdil svojo ostavko ki jo je predsednik vlade Moro sprejel

V ozadju spori glede italijanske zunanje politike - Seja vlade verjetno 4. januarja - Napovedana stavka električkih uslužbencev

Fanfani v avtomobilu pred vhodom zunanjega ministrstva

RIM, 29. — Zunanji minister Fanfani je danes potrdil svojo ostavko, ki jo je predsednik vlade Moro «sprejel na znanje» in v odgovoru Fanfaniju med drugim ugotovil, da bo «iz tega izhajajoče predloge predložil predsedniku republike».

Fanfani je poslal Moru naslednjo brzojavko: «Zahvaljujem se za brzojavko, s katero si mi odgovoril na moje včerajšnje pismo. Prav tvoje priznanje, da je moje delo bilo v skladu s političnim programom vlade glede zunanje politike, me prepričuje, da se bo ta politika nadaljevala, da Italija doseže nove uspehe za miren in svoboden napredek sveta, in utrjuje moje zaupanje v trenutku, ko potrjujem svojo ostavko. Ponovno želim dobro delo in te prisrčno pozdravljam.»

Predsednik vlade Moro pa je Fanfaniju odgovoril: «Z obžalovanjem sprejemam na znanje tvojo odločitev, da vztrajaš na ostavki iz razlogov, ki jih s prizadetostjo ocenjuješ, ki pa se — kot sam poudarjaš — nanašajo na tvojo osebo ali na zunanjo politiko vlade, kot jo je odobril parlament. Zaradi potrditve tvoje nepreklicne ostavke sem prisiljen predložiti predsedniku republike iz tega izhajajoče predloge. V tem trenutku želim izraziti občuteno zahvalo za prijateljsko in učinkovito sodelovanje v vladi, kateri imam čast predsedovati v tem težavnem in z dogodki bogatem razdobju, ko se dogajajo važni dogodki za varnost in mir na svetu. Prisrčen pozdrav in čestitke. Moro.»

Fanfanijeva potrditev ostavke in Morov «sprejem na znanje» potrjuje, da gre za resnejši dogodek, oziroma da ima celotno vprašanje nedvomno resnejše ozadje. Zelo težko pa je predvidevati, kaj se bo zgodilo, oziroma za kakšen manever v bistvu gre. Ne smemo pozabiti, da je za konec januarja napovedana preosnova vlade in razprava o celotnem vladnem programu, pri čemer bo brez dvoma v ospredju prav italijanska zunanja politika.

Po vsej verjetnosti bo po teh nepričakovanih vesteh prišlo do nekajdnevnega premirja, saj je predvideno, da se bo Moro vrnil v Rim šele v nedeljo, 2. ali v ponedeljek, 3. januarja iz Ortisei, kjer je na kratkem zimskem oddihu. Predvideva se, da bo 4. januarja sestanek vlade, ki mora sklepati o ostavki zunanjega ministra in ki bo morala tudi odločiti o odgovorih, ki jih bo treba dati na zasedanju komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice, ki se sestane 5. januarja. Možno je, da bodo na seji vlade ponovili poziv zunanjemu ministru Fanfaniju, naj umakne ostavko. V primeru, da Fanfani ostavko umakne, bi bilo govora samo še o izjavi vlade o zunanji politiki. Lahko pa tega poziva ne ponovijo, ali pa bo Fanfani vztrajal na ostavki, in v takem primeru bodo morali imenovati novega zunanjega ministra, za kar se čuje ime Colomba. V takem primeru bo verjetno v parlamentu odgovarjal predsednik vlade Moro.

Glasilo PSI «Avanti» bo v jutrišnji številki objavilo uvodnik, ki je posvečen ostavki Fanfanija. «Avanti» ugotavlja, da je treba pojasniti, če se ostavka nanaša na izključno politična vprašanja, ali pa gre za osebne zadeve, ki lahko imajo politične posledice. Ne gre za tako ali drugačno obliko nekega intervjuja in za špekulacije, ki so s tem povezane, temveč za zunanjo politiko Italije v izredno občutljivem razdobju, ko se že lahko predvideva v Vietnamu možnost mirovnih pogajanj.

Fanfanijeva žena Bianca Rosa

Danes je bila vsedržavna stavka uslužbencev avtobusnih prog v koncesiji in torej predvsem zasebnih mestnih in drugih avtobusnih prog, pri čemer niso stavkali uslužbenci občinskih in sorodnih avtobusnih podjetij temveč samo zasebnih podjetij. Stavka je bila enotna in so jo proglasile sindikalne organizacije CGIL CISL in UIL v zvezi s pogajanji za obnovitev delovne pogodbe.

Sestali sta se tajništvi uslužbencev električkih podjetij CGIL in CISL ter sklenili proglasiti 72-urno vsedržavno stavko po razgovoru, ki bo 11. januarja na ministrstvu za delo, ker sta ugotovili, da so predlogi ENEL ter ostalih električkih podjetij povsem nesprejemljivi. UIL se sicer s stavko strinja, vendar pa v poročilu pravi, da bodo počakali na izid razgovorov na ministrstvu za delo.

Humphrey zaprosil podporo Tokia v zvezi z Vietnamom

MANILA, 29. — Ameriški podpredsednik Humphrey je prišel danes iz Tokia v Manilo, kjer se bo jutri udeležil umestitve novega filipinskega predsednika Marcosa. Domnevajo, da se bo pogovarjal z njim tudi o Vietnamu. V Tokiu pa je Humphrey predlagal japonski vladi, naj pomaga ameriški vladi za organiziranje mirovne konference za mir. Predsedniku japonske vlade je Humphrey izjavil, da ameriška vlada želi, naj bi japonska vlada in druge vlade združile svoje napore z ameriškimi za organiziranje te konference.

Predstavnik japonske vlade je izjavil, da se je predsednik japonske vlade strinjal s Humphreyem o nujnosti miru v Vietnamu, ni mu pa nič obljubil, kar se tiče sodelovanja za sklicanje mirovne konference. Predstavnik je tudi izjavil, da Humphrey ni zahteval, naj bi Japonska poslala svoje vojake v Vietnam, izrazil pa je željo, naj bi Japonska gospodarsko pomagala Južnemu Vietnamu ter poslala tudi večje količine zdravil. Zato je obljubil, da «ne bo ostal gluh na zahteve človečanskega značaja».

PREMIRJE NAD SEVERNIM VIETNAMOM ŠE TRAJA

Sajgonska vlada nasprotuje formalni ustavitvi sovražnosti

Pripravljena je le na «neuradna pogajanja» - Wilson upa v sklenitev premirja - Nova ameriška ojačenja prispela v Južni Vietnam - Močni spopadi na raznih področjih - Bombardiranje v Južnem Vietnamu

SAJGON, 29. — Južnovietnamska vlada nasprotuje formalni ustavitvi sovražnosti in pogajanjem brez pogojev z južnovietnamsko osvobodilno fronto v sedanjem trenutku. To je izjavil sajgonski zunanji minister Pan Van Do. Dejal je, da sajgonska vlada ne nasprotuje neuradnim pogovorom «na hodniku», toda odločno nasprotuje kakršnim koli uradnim pogajanjem v sedanjem trenutku. Trdil je, da se osvobodilna fronta ne bo pogajala v dobri veri, «dokler ne bo prepričana, da ne more zmagati na bojišču». Pripomnil je, da osvobodilna fronta še vedno upa, da bo zmagala.

Minister je dejal, da po njegovem ni nobenega protislovja med stališčem njegove vlade in stališčem Johnsona, ki je večkrat izjavil, da je pripravljen na «pogajanja brez pogojev» Dalje je minister trdil, da bi osvobodilna vojska «izkoristila daljšo ustavitev sovražnosti ter bi poslala druge vojake in drug material v Južni Vietnam za novo ofenzivo proti vladi, takoj ko bi bila mnenja, da je prišel ugoden trenutek».

«New York Times» pa piše, da so ZDA «sporočile Severnemu Vietnamu, da je namen prekinitve bombardiranja Severnega Vietnama dati hanojski vladi priložnost, da dokaže svoje zanimanje za mirovna pogajanja». List nadaljuje, da se funkcionarji v Washingtonu «opravičujejo», ker niso pooblaščeni karkoli izjaviti. «Očitno je, nadaljuje list, da je zaradi velikega števila funkcionarjev, ki izjavljajo, da ne vedo, kaj se dogaja, sedanja pobuda popolnoma v Johnsonovih rokah in da je relativno malo funkcionarjev državnega departmaja popolnoma obveščenih. Ni moč nič vedeti razen tega, da so ZDA obvestile Hanoj, da želijo vedeti, ali hoče Severni Vietnam govoriti o miru in morda hkrati zmanjšati svojo vojaško dejavnost. Znaki so, zaključuje list, da bi utegnilo priti do mirovnih poskusov s posredovanjem Vatikana, ki baje deluje skupno z madžarskimi diplomati v Hanoju. Uradno pa izjavljajo, da nič ne vedo o takih poskusih.»

Londonski neodvisni desničarski list «Daily Express» pa trdi, da je Johnson poslal v Severni Vietnam ponudbo, da ustavi bombardiranje Severnega Vietnama, če bi Hanoj prekinil pošiljanje ojačenj osvobodilni vojski. List dodaja, da so ZDA obrazložile po diplomatski poti Hanoju in Pekingu svojo politiko v Vietnamu. Ameriška vlada je sporočila, da bi bila pripravljena udeležiti se mednarodne konference o prihodnosti jugovzhodne Azije ali njenega dela. ZDA bi se udeležile pogajanj brez drugih pogojev, toda prva točka, o kateri naj bi diskutirali, bi bila ustavitev sovražnosti.

Britanski ministrski predsednik Harold Wilson je danes izjavil, da upa v sklenitev premirja v Vietnamu Pripomnil je: «To je eden od argumentov, ki sva jih obravnavala s predsednikom Johnsonom v Washingtonu. Upam, da se bo doseglo premirje, in sem še vedno v stiku z Washingtonom glede morebitnega razvoja. Vprašanje je, ali severni Vietnamci hočejo, kakor drugi, doseči stalno premirje.»

Prav danes pa so v Sajgonu sporočili, da so poslali v Pleiku nova ameriška ojačenja skupno z vojnim materialom. Ti vojaki skupno z materialom so pripeli z letali neposredno s Havajskih otokov. Pristali so na letališču, ki so ga nalašč pripravili za pristajanje modernih reaktivnih letal. Tretja brigada, kateri pripadajo skupine, ki so že prispele v Vietnam, šteje skupno štiri tisoč mož. V prihodnjih dneh bodo prispeli še drugi vojaki, ki jih bodo razmestili v raznih krajih Južnega Vietnama.

Medtem je skoraj že gotovo, da bo za vietnamsko Novo leto prišlo do novega premirja. V Sajgonu se je zvedelo, da so se južnovietnamske in ameriške oblasti načelno sporazumele, da enostransko razglasijo ustavitev sovražnosti od 20. januarja dalje. Ker tudi to pot nočejo priznati, da so se odzvali pozivu južnovietnamske osvobodilne fronte, trdijo, da so se posvetovanja med sajgonskimi in ameriškimi oblastmi o tem začela še pred božičnim premirjem.

V sajgonskih krogih niso povedali, koliko časa bo trajalo premirje. Razglasila ga bo sajgonska vlada in bo pozvala ameriške oblasti, naj se mu pridružijo. Kakor je znano, je osvobodilna fronta napovedala premirje od polnoči 19. januarja do polnoči 23. januarja in je pozvala južnovietnamsko vlado, naj se mu pridruži. Poziv pa ni bil namenjen ameriškim vojakom.

Danes je že peti dan, ko ameriška letala niso bombardirala Severnega Vietnama. V nasprotju s tem pa so ameriški bombniki «B-52» bombardirali danes področje Quang Tri 600 kilometrov severno od Sajgona. Ameriški predstavnik je izjavil, da prekinitev bombardiranja v Južnem Vietnamu ni imela nič opraviti s prekinitvijo napadov na Severni Vietnam.

Davi so se vneli srditi boji okoli kraja Minh Long, ki je oddaljen 15 kilometrov od mesta Quang Ngai. Partizani so za kratek čas zasedli okrajno poveljstvo, a so se kmalu umaknili. Pet ur pozneje so bili boji še v teku. Ameriška letala so bombardirala utrjene položaje partizanov v bližini.

Partizani so davi razstrelili tudi tri mostove na obalni cesti, približno 130 kilometrov južno od Dananga. Ponoči so partizani izvedli več napadov tudi na drugih področjih. Na področju ustja reke Mekong so zasedli vladno postojanko in zadali precejšnje izgube branilcem.

Predsednik sajgonske vlade general Cao Ky je skupini sajgonskih častnikov zanikal govorice, da namerava zapustiti Vietnam, da bi omogočil sestavo vlade civilistov. Dejal je: «Nikoli ne bom zapustil dežele, tudi če so mi večkrat obljubili plačilo sto milijonov plaster (približno 900 milijonov lir), če bi sprejel mesto poslanika v tujini.»

Podgorni sprejel poslanika Kohlerja

MOSKVA, 29. — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta SZ Nikolaj Podgorni je sprejel danes ameriškega poslanika v Moskvi Kohlerja. Sestanek je zahteval ameriški diplomat. Predstavnik ameriškega poslaništva ni hotel povedati, o čem sta Kohler in Podgorni govorila, in je pripomnil samo, da je šlo za protokolaren obisk, ker da je Kohler zaprosil sprejem pri Podgornem takoj po njegovi izvolitvi za predsednika prezidija.

LONDON, 29. — Zambijski zunanji minister Simon Kapvepve je prišel davi iz Washingtona v London. Časnikarjem je izjavil, da je bilo njegovo potovanje v ZDA uspešno ter da je zadovoljen z nekaterimi točkami, o drugih pa še diskutirajo. Izjavil je tudi, da odposlanstvo svetovne banke sedaj proučuje vprašanja, ki se tičejo varnosti jezu v Karibi. Predlagalo je, naj pošljejo na kraj mednarodne opazovalce, da bi s tem preprečili sabotažna dejanja. Minister je dodal, da njegova vlada že vedno vztraja, da bi morali poslati vojake na področje jezu.

ŽIVAHNA DIPLOMATSKA DEJAVNOST V ZVEZI Z VIETNAMOM

Averell Harriman prispel včeraj v Varšavo na pogovor z zunanjim ministrom Rapackim

Verjetno bo obiskal še druge prestolnice in morda tudi Moskvo - U Tant je bil obveščen o njegovem potovanju - Johnson poslal Goldberga k papežu

VARŠAVA, 29. — Ameriški potujoči poslanik Averell Harriman je prišel danes v Varšavo, kjer ga je na letališču sprejel ameriški poslanik John Gronouski. Kmalu zatem se je Harriman sestal s poljskim zunanjim ministrom Rapackim. O tem so objavili nocoj skupno uradno poročilo, ki pravi: «Ameriški potujoči poslanik Averell Harriman je prišel 29. decembra v Varšavo ter se je skupno s poslanikom Gronouskim sestal s poljskim zunanjim ministrom Rapackim. Po nalogu predsednika Johnsona je Harriman poročal poljski vladi kot članici mednarodne komisije za nadzorstvo v Vietnamu o mnenju ameriške vlade glede vietnamskega vprašanja.»

Kakor so sporočili pozneje iz New Yorka, je ameriški državni departma obvestil glavnega tajnika OZN U Tanta o Harrimanovem obisku v Varšavi. To je danes sporočil U Tantov predstavnik, ki je dodal, da je bil U Tant v zadnjih štirindvajsetih urah v stiku z ameriškimi oblastmi na pobudo le-teh.

Uradno sporočilo, ki so ga objavili v Varšavi, je do sedaj edini znani element.

V Washingtonu je predstavnik državnega departmaja izjavil, da je Harrimanovo potovanje v Varšavo «uradno» in da ga je «pooblastil» predsednik Johnson. Predstavnik ni hotel povedati, ali bo Harriman obiskal še druge prestolnice, med katerimi tudi Moskvo. Na vprašanje, ali se bo Harriman morda sestal s kitajskim poslanikom v Varšavi, je predstavnik odgovoril: «Ni mi znano, da bi bil določen tak ameriško-kitajski sestanek pred marcem, ko se bosta sestala poslanika obeh držav.» Sicer pa je kitajsko poslaništvo danes javilo, da je poslanik na dopustu v Pekingu.

Pred objavo uradnega poročila so v političnih krogih ugibali, ali je Harrimanov odhod v Varšavo morda uvod v morebiten korak pri kitajski vladi v zvezi z vojno v Vietnamu. Te domneve so nastale zaradi dejstva, da je Varšava edini sedež za neposredne stike med Washingtonom in Pekingom s periodičnimi sestanki ameriškega in kitajskega poslanika, in zaradi dejstva, da je s Harrimanom prišel v Varšavo tudi strokovnjak za kitajske zadeve David Dean. Običajno pride Dean v Varšavo, kadar se sestaneta ameriški in kitajski poslanik. S Harrimanom je prišel v Varšavo tudi Christopher Squires, ki je strokovnjak za zadeve Vzhodne Evrope.

Slišali so se tudi domneve, da je Harriman prišel v Varšavo, zato da se podrobno pouči o kitajskem stališču, preden ameriška vlada začne nove diplomatske korake. S tem v zvezi se ugotavlja, da je poljska vlada večkrat dala razumeti, da je pripravljena posredovati v vietnamskem sporu.

Predvideva se, da bo Harriman poslal že nocoj Johnsonu poročilo o svojem pogovoru z Rapackim. Zatrjuje se, da so bili nekateri funkcionarji ameriškega poslaništva obveščeni že pred dvema tednoma, da se pripravlja Harrimanov prihod, toda so strogo molčali.

Politični opazovalci ugotavljajo, da je pred enim mesecem prišel v Varšavo tudi voditelj ameriške demokratske večine v senatu Mike Mansfield. Tudi tedaj je okrog njegovih pogovorov v Varšavi vladala največja tajnost in Mansfield je ob povratku v Washington poročal predsedniku Johnsonu.

V Varšavi se nocoj spraševajo, ali nima Harriman v načrtu tudi obisk drugih prestolnic.

Na splošno prevladuje med opazovalci vtis, da vodi ameriška vlada sedaj živahno diplomatsko aktivnost za kulisami, predvsem v smeri Sovjetske zveze in njenih zaveznikov. Ugotavljajo, da je Dean Rusk povabil na razgovor madžarskega poslanika v Washingtonu tik pred ustavitvijo bombardiranja Severnega Vietnama. Po mnenju opazovalcev potrjuje tezo o prvovrstni vlogi Sovjetske zveze v sedanjem trenutku tudi dejstvo, da so napovedali odhod člana CK KP SZ Šeljepina v Hanoj.

Kar se tiče Harrimana, ugotavljajo, da je zelo sposoben diplomat, ki se je udeležil ženevske konference leta 1962, na kateri so potrdili neodvisnost in nevtralnost Laosa. Poljska pa je skupno z Indijo in s Kanado članica mednarodne nadzorstvene komisije za Vietnam, Laos in Kambodžo, ki so jo ustanovili na ženevski konferenci o Indokini leta 1954.

Ameriški predstavnik v OZN poslanik Arthur Goldberg pa je prišel danes popoldne v Rim, kjer ga je takoj sprejel papež. Pogovarjala sta se eno uro. Zvedelo se je, da je predsednik Johnson poslal Goldberga k papežu, da mu izreče hvaležnost zaradi njegove poslanice, ki je omogočila božično premirje v Vietnamu. Dal mu je tudi nalogo, naj se zahvali papežu «zaradi stalnih naporov, da bi dosegli mir v jugovzhodni Aziji».

Hošiminhova poslanica papežu Pavlu VI.

«Naj ZDA ustavijo napad in v Vietnam se bo takoj povrnil mir»

HANOJ, 29. — Severnovietnamski predsednik Hošiminh je poslal včeraj papežu Pavlu VI. poslanico, katere vsebino je danes objavila severnovietnamska tiskovna agencija. Hošiminh se zahvaljuje papežu zaradi njegovega prizadevanja za povratek miru v Vietnamu, dodaja pa, da ameriški voditelji hočejo vojno namesto miru, ter da je južnovietnamsko ljudstvo pod vodstvom narodnoosvobodilne fronte odločeno boriti se, dokler bodo ameriški napadalci teptali tla njegove domovine.

«Izjave o pogajanjih brez pogojev, ki jih je podal ameriški predsednik, je rečeno v poslanici, so samo spletka, ki naj bi zakrila njegov načrt za raztegnitev vojne v Južnem Vietnamu. Vietnamsko ljudstvo goreče želi mir, da bi obnovilo svojo deželo, toda pravi mir se ne more ločiti od prave narodne neodvisnosti. Napad ameriških imperialistov na Vietnam je izvor in neposreden vzrok sedanje vojne. Naj ZDA ustavijo napad, in v Vietnam se bo takoj povrnil mir.»

Hošiminhova poslanica dodaja, da mora ZDA popolnoma in brez pogojev ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama, ustaviti napad, umaknit svoje vojake in svoje orožje iz Južnega Vietnama ter dopustiti, da vietnamsko ljudstvo samo odloča o svoji usodi.

Hošiminh obtožuje ZDA, da deset let sistematično kršijo sporazume iz leta 1954, s tem da «spreminjajo Vietnam v vojaško oporišče in v novo kolonijo z uvajanjem fašistične diktature ter s krvavim in divjim zatiranjem patriotov, ki ljubijo mir in narodno enotnost».

V poslanici je tudi rečeno, da so ZDA od leta 1954 do 1960 ubile 170.000 oseb, ranile 800.000 oseb, zaprle pa 400.000; drugih pet milijonov oseb pa so zaprle v strateške vasi, ki so prava koncentracijska taborišča. Od leta 1961 vodijo ZDA še posebno vojno in povzročajo neizmerno trpljenje sopatriotom Južnega Vietnama z uporabljanjem modernega barbarskega orožja, kakor na pr. strupene kemijske snovi, plin, napalmske in fosforne bombe.

«ZDA, nadaljuje poslanica, so ubile ženske, otroke in starce, razdejale so vasi, cerkve, pagode, bolnišnice, šole, poljske pridelke in živino. Sedaj približno 200 tisoč ameriških vojakov aktivno sodeluje v bojih in bombniki «B 52» delajo množične napade, predvsem na civilno prebivalstvo. Poleg tega so ZDA, da bi se rešile svojega obupnega stanja v Južnem Vietnamu, začele letalsko uničevalno vojno proti Severnemu Vietnamu ter bombardirajo dan in noč obljudena področja, bolnišnice, šole, cerkve, trge in jezove ter povzročajo številne človeške žrtve.

Zločini ameriških imperialistov, zaključuje poslanica, ki se dajo primerjati zločinom Hitlerja, so izzvali veliko ogorčenje med vsemi tistimi na svetu, ki ljubijo mir in pravico. Letalska vojna proti Vietnamu je propadla. Nikoli ji ne bo uspelo prisiliti vietnamskega ljudstva, da bi sprejelo pogoje o kapitulaciji, ki jih narekujejo ameriški imperialisti.»

Indijski poslanik o sestanku v Taškentu

MOSKVA, 29. — Indijski poslanik v Moskvi Kaul je na tiskovni konferenci izjavil, da v Taškentu ne bodo mogli govoriti o suverenosti Indije nad Kašmirom in tudi ne bo glede tega mogoča arbitraža. O pakistanskih zahtevah do Kašmira so pogajanja sploh nedopustna.

Vendar pa je Kaul poudaril, da se Indija ne boji govoriti o Kašmiru v splošnem okviru indijsko-pakistanskih odnosov. Toda Kašmir ni glavni vzrok sporov med obema državama.

Poslanik je poudaril, da je sovjetska vlada, ko je predlagala sestanek v Taškentu, ponudila dobre usluge, da se sestaneta predsednika obeh vlad, toda ni govora o posredovanju ali arbitraži. Kaul je dodal, da je prav sovjetska zamisel o miroljubnem sožitju, ki temelji na spoštovanju suverenosti drugih držav, omogočila ta rezultat. Po njegovem mnenju je že dejstvo, da sta Indija in Pakistan sprejeli ta sestanek, rezultat, ki ga ni mogla nobena druga država doseči v zadnjih letih. «Če bo Ajub Kan prišel v Taškent z dobro voljo kakor Šastri, je pripomnil poslanik, sem prepričan, da bo moč doseči konkretne rezultate. Prvi pogoj, da se to doseže, pa je, da pakistanska vlada sprejme načelo mirne rešitve vseh sporov, kakor je storila indijska vlada, ter da ne skuša diskutirati o laičnosti indijske države, ki ne dopušča nobene razlike na podlagi plemena in vere.

VČERAJ V BEOGRADU

Zvezna skupščina SFRJ odobrila proračun za 1966

Izdatki za poseg v gospodarstvu bodo manjši za 70,4 odst., za splošne družbene potrebe pa za 69,2 odst. - Kritika prenagle razprave o važnih zakonskih osnutkih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 29. — Zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine sta sprejela danes vrsto zakonskih predpisov s področja gospodarstva in med njimi predpise, ki urejajo kreditno politiko in način razpolaganja z investicijskimi sredstvi v prihodnjem letu. S posebnim zakonom se ureja tudi uporaba sredstev za delavske najemnine in za investicije v gospodarstvu. Iz teh sredstev se vlaga 126 milijard dinarjev v sklad federacije za kreditiranje gospodarskega razvoja nezadostno razvitih republiških krajev.

Poleg tega je zvezni svet sprejel zakon o zveznem proračunu, ki predvideva v prihodnjem letu dohodke in izdatke v znesku 866,7 milijarde dinarjev. Največja postavka v zveznem proračunu so izdatki za narodno obrambo v znesku 522 milijard dinarjev, sledijo 103 milijarde din za intervencije v gospodarstvu, 37,3 milijarde za dotacijo republikam, 50 milijard za zvezne organe, 47 milijard za socialno skrbstvo itd. Zvezni proračun za prihodnje leto je za štiri odstotke večji od letošnjega proračuna. V primerjavi z letošnjim proračunom so izdatki večji za potrebe narodne obrambe za 18,1 odst., dotacije republikam za 17,2 odst., medtem ko so sredstva za splošne družbene potrebe manjša za 69,2 odst., za intervencije v gospodarstvu pa za 70,4 odst. Povečanje izdatkov za narodno obrambo in za dotacijo republikam pa niso realna povečanja, temveč rezultat revalorizacije.

Podobno kot v včerajšnji razpravi je bilo tudi danes več političnih pripomb. Tako je poslanec Rato Dugonjić v razpravi o proračunu ponovno grajal način razprave in sprejem važnih zakonskih osnutkov v naglici. Zaradi takšne prakse bodo zakoni bolj rezultat medsebojnega dogovarjanja republik kot pa ploč temeljitega študija in razpravljanja zvezne skupščine.

B. B.

Tito v Sloveniji

LJUBLJANA, 29. — Predsednik republike maršal Tito je s soprogo prispel danes zjutraj v Ljubljano. Po redni zdravstveni kontroli v bolnišnici «Dr. Peter Deržaj», je predsednik Tito s soprogo, s političnim tajnikom CK ZKS Miho Marinkom in predsednikom republiške skupščine Ivanom Mačkom obiskal hotel 'Union', kjer se je dalj časa zadržal v razgovoru z ravnateljem hotela in s člani delavskega sveta. Tito se je zanimal za rezultate poslovanja hotela posebno v turistični sezoni in omenil, da je bil pred vojno večkrat v hotelu ilegalno. Okrog 12. ure se je vrnil na Brdo pri Kranju.

La Pira

«New York Herald Tribune» o La Pirovem posredovanju

NEW YORK, 29. — «New York Herald Tribune» piše danes ponovno o sondiranju La Pire v Hanoju in pripisuje te informacije newyorškemu advokatu Weissu, ki je govoril z La Piro v Italiji.

List piše, da Weiss trdi, da je spomenica, ki jo je on izročil ameriškemu poslaniku v OZN Goldbergu, vsebovala dve dodatni točki, o katerih ga je La Pira obvestil v Florenci, in sicer: da bi morale biti ZDA pripravljene pogajati se z narodnoosvobodilno fronto, in da je bila hanojska vlada pripravljena govoriti z vsakomer neuradno, ni bila pa pripravljena sprejeti uradnih pogajanj pred ustavitvijo sovražnosti.

V Weissovi spomenici Goldbergu je bilo tudi rečeno, da je Hošiminh opozoril, da bi bombardiranje Hanoja ali Hajfonga dokončno onemogočilo pogajanja. List dodaja, da v Fanfanijevem pismu predsedniku Johnsonu nista bila omenjena Hajfong in Hanoj, ter dodaja: «Weiss pripisuje to dejstvu, da je Fanfani dobil od La Pire samo pismo, medtem ko se je on pogovarjal z La Piro štiri ure.»

Da je Weiss izročil Goldbergu spomenico, se je že vedelo. Goldberg je glede tega izjavil, da tedaj ni obvestil Weissa, da je Fanfani že poslal predsedniku Johnsonu poročilo o La Pirovem sondiranju. Weiss ali njemu bližnje osebe, ki niso o tem nič vedele, so bile mnenja, da so ZDA zavrnile hanojske predloge, ter so o tem sondiranju obvestile list «St. Louis Post-Dispatch».

Weiss je baje izjavil, da je takoj potem, ko je izročil spomenico Goldbergu, izročil prepise tudi drugim osebnostim; to pa zaradi tega, «da izvaja pritisk na ameriško upravo, da bi sprejela kako odločitev». List pravi, da je Weiss povedal, da je poslal spomenico petim osebam v Washington, in da je šlo za osebe, ki mu jih je sam La Pira omenil.

Weiss je tudi izjavil, da po njegovem mnenju ne samo papež, temveč tudi tajnik OZN U Tant pritiska, da bi pripravil ameriško vlado, da začne pobude za mirovna pogajanja. Toda tudi «precejšnje število članov kongresa misli na enak način». Kakor je Weiss izjavil omenjenemu časopisu, je bil njegov namen mobilizirati del teh čustev, zato da bi se ameriška uprava zganila pod njihovim neposrednim pritiskom. Tako je mislil tudi La Pira.

Omenjeni list piše tudi, da je Weiss poudaril, da ameriška vlada noče še sprejeti možnosti udeležbe narodnoosvobodilne fronte v koalicijski vladi, ki bi sledila svobodnim volitvam v Južnem Vietnamu. Po njegovem mnenju pa ne bi smelo to vprašanje biti predmet pogajanj, temveč morebitni rezultat svobodnih volitev.

Advokat Weiss je sedaj eden od advokatov komisije newyorške države za človeške pravice ter predsednik «ameriškega odbora za Afriko», ki ga sestavlja skupina privatnikov, katera obravnava probleme, ki se tičejo civilnega in socialnega napredka Južne Afrike.

DANES

Fanfani je svojo predvčerajšnjo ostavko potrdil in Moro jo je sprejel in bo o tem obvestil predsednika republike. Splošno mnenje je, da ne gre zgolj za zadevo z La Pirovim intervjujem temveč za zelo resne spore v vladi o zunanji politiki. To posredno potrjuje tudi današnji uvodnik v glasilu PSI, ki poudarja, da gre za zunanjo politiko Italije v izredno občutljivem razdobju, ko se že lahko predvideva možnost mirovnih pogajanj za Vietnam.

V Sajgonu se je zvedelo, da so se južnovietnamske in ameriške oblasti načelno sporazumele, da enostransko razglasijo ustavitev sovražnosti od 20. januarja dalje, ker nočejo priznati, da so se odzvale pozivu južnovietnamske osvobodilne fronte, ki je — kot je znano — predlagala premirje za vietnamsko novo leto od 19. do 23. januarja. Hkrati pa je bil včeraj že peti dan, da ameriška letala niso bombardirala Severnega Vietnama. Istočasno so tudi včeraj divjali hudi boji v Južnem Vietnamu, s Havajskih otokov pa so prispela v Pleiku nova ameriška ojačenja skupno z vojnim materialom.

Glede pogajanj, ki se zdi, da so v tesni zvezi s premirjem in prenehanjem bombardiranja Severnega Vietnama, pa je najvažnejša novica nenadni prihod ameriškega potujočega poslanika Harrimana v Varšavo, kjer se je sestal z zunanjim ministrom Rapackim in mu po nalogu Johnsona poročal o mnenju ameriške vlade glede vietnamskega vprašanja, ker je Poljska članica mednarodne komisije za nadzorstvo v Vietnamu. Ugibajo tudi, ali je Harrimanov obisk v Varšavi morda uvod v morebitni korak pri kitajski vladi v zvezi z vojno. Drugi važen element pa je napoved potovanja sovjetskega voditelja Šeljepina v Hanoj, ki je znan po tem, da je opravil doslej že več važnih diplomatskih nalog. Kaže tudi, da utegne posredovati glede pogajanj Madžarska, ker je Rusk povabil njenega poslanika na razgovor tik pred ustavitvijo bombardiranja, tako da se ponovno govori ne samo o posredovanju Vatikana, temveč tudi Madžarske. Hošiminh se je namreč v posebni poslanici zahvalil papežu za njegova prizadevanja za povratek miru v Vietnamu, toda poudaril je, da se bo takoj povrnil mir, če bodo ZDA ustavile napad, ki so od leta 1954 do 1960 pobile 170.000, ranile 800 tisoč oseb ter uporabljajo tudi strupene kemijske snovi, plin, napalmske in fosforne bombe. Sajgonski zunanji minister pa je izjavil, da nasprotuje formalni ustavitvi sovražnosti in pogajanjem brez pogojev z južnovietnamsko osvobodilno fronto. Po drugi strani pa kaže, da je sedanja ameriška pobuda za pogajanja popolnoma v Johnsonovih rokah.

Moč ali pa slabost prepoved KP v Sudanu?

KARTUM, decembra. — V zadnjih dneh je v Kartumu in v drugih sudanskih mestih vse v znamenju vladnega zakona o prepovedi komunistične partije. Komentarji o izvajanju tega zakona pa dajejo osnovni ton sedanjemu političnemu življenju v tej afriški državi.

Brž ko so novi zakon «potrdili», je vzela zadevo v svoje roke policija. Izdali so ukaz o zaplembi komunističnega časopisja in celotnega partijskega imetja. Tako so zaplenili komunistični časopis «El Mejdan», ki izhaja v arabščini, in časopis «Advence» v angleščini kot tudi druge brošure in publikacije. Iz domov komunistične partije so pobrali vse pohištvo, pisalne stroje, vrata so zapečatili. Vse nekdanje urade KP nadzorujejo. Vsakemu, kogar bi osumili nadaljnje komunistične dejavnosti, grozi petletni zapor. Nekaj dni pred temi dogodki so komuniste vrgli iz parlamenta.

Koalicija si zdaj prizadeva, da bi bila kalna reka zadnjih dogodkov bistra vsaj na površju. O dogodkih ni bilo večjih vladnih komentarjev in za pobudnike teh sprememb je poglavitno delo že opravljeno. Vlada si prizadeva, da bi pozornost javnosti usmerila v «vsakdanje dogodke», še zlasti pa, da bi se ljudje zanimali za sprejem novega državnega proračuna. Parlament obravnava pocenitev sladkorja, podražitev bencina, nove carinske takse na luksuzne pijače itd.

Neposredni povod za prepoved KP je znan. Neki študent je na političnem zborovanju govoril zoper islam in preroka Mohameda. Študenta so predstavili za komunista, kar so desničarske stranke in skrajne reakcionarne muslimanske organizacije dočakale pripravljene. Na dani namig so se postavile v bran vere in islamskih tradicij. Nato je sledila vrsta napadov na sedeže KP in njene člane, v uradnih izjavah pa so prepoved razlagali «kot voljo ljudstva».

Toda dogodki, ki so sledili, so govorili drugače. Napredne sile, zbrane v nacionalni konferenci (konferenca je sestavljena iz 36 strank in organizacij), so se z vrsto demonstracij in protestov izrekle za demokracijo in se uprle reakcionarnim odlokom koalicijske vlade. Mimo tega se je izkazalo, da omenjeni študent niti ni član komunistične partije. Zato je desnica zaigrala na drugo karto. Komunistično partijo je obdolžila ne le antireligiozne dejavnosti, temveč tudi «spodkopavanja državne varnosti» in teoretičnih ter diktatorskih idej, ki naj bi jih vseboval njen program.

Sestavljavcem zakona o prepovedi KP se je nato zaradi velike večine, ki jo je koalicija imela v parlamentu, posrečilo, da so na podlagi nepomembnega povoda uresničili svoj zaželeni veliki cilj. Za nepomembnim povodom pa se skrivajo najrazličnejši vzroki, zaradi katerih sta se stranki UMM in UNP odločili za ukrepe, ki mejijo že na civilno diktaturo. Kajti KP je isti program razglašala tudi že prej, incident s študentom pa bi utegnil biti še nepomembnejši razlog za te ukrepe, če vemo, da gre v zvezi z reševanjem statusa juga za neogibno politično enotnost severa. V parlamentu so vodilne stranke mogle še naprej izvajati svoje sklepe, navzlic protestom maloštevilne opozicije.

Odgovor najdemo predvsem v tem, da se je KP Sudana nenavadno hitro razvijala in pridobivala svoj vpliv med ljudstvom. Pred tremi ali štirimi leti je bilo le nekaj tisoč članov KP, zdaj pa ima na deset in deset tisoč Sudancev partijske izkaznice, medtem ko je pristašev in simpatizerjev KP nekajkrat več kot rednih članov. Nedavno so v Ondurmanu razglasili, koga so izvolili v parlament, in sicer na področju, ki je prava trdnjava nacionalistov in njihovega voditelja Azharija. Skupni kandidat UMM, NUP in muslimanskih bratov je dobil samo 87 glasov več (pred letom ali dvema bi bila razlika prav gotovo nekaj tisoč glasov) kot komunistični kandidat Abdel Halik Mahgub, generalni sekretar KP. To zgovorno priča o čedalje večjem vplivu KP na najširše sloje prebivalstva. In to je oli zadosten razlog za strah tradicionalnih strank.

Sudanska inteligenca je večidel za komunistično partijo. Med delavci in sindikati imajo komunisti vodilno besedo. Vpliv partije pa je čedalje večji tudi med kmeti, sudansko mladino in študenti. Lani je na kartunski univerzi prevladovalo desno krilo, ki so ga vodili muslimanski bratje, letos pa imajo komunisti in muslimanski bratje enakopravno vlogo, medtem ko so nacionalisti in pristaši UMM zaostali. Zlanka je bilo torej mogoče domnevati, da bi se prihodnje leto to razmerje prepričljivo spremenilo v prid članov KP.

V zunanji politiki je KP zmeraj dosledno in odkrito podpirala vsa protikolonialna in protiimperialistična gibanja kot tudi politiko nepovezave z bloki. Vodstvo KP je sedanjo vlogo pogostokrat kritiziralo zaradi potez, ki jih je mogoče označiti za prozahodne. V notranji politiki, v odnosu do juga, pa se je KP zavzemala za mirno in demokratično rešitev tega problema. Zato je bila edina severnjaška stranka, ki so ji južnjaki docela zaupali. Glede gospodarskega in družbenoekonomskega razvoja države se vodstvo KP ni utapljalo v socialnopolitični frazeologiji desničarjev, temveč je z jasnimi in odločnimi pogledi na agrarno reformo, industrializacijo, na reformi v prosveti in upravi ter na versko-etnične odnose zahtevalo učinkovite in pravične rešitve.

Komunistična partija Sudana obstaja že skoraj dvajset let. V tem času je bila največkrat preganjana in prisiljena delovati ilegalno (kot zdaj). Navzlic temu pa se je otresla nekaterih ekstremističnih elementov in prerasla v najzrelejšo komunistično partijo Afrike. Dala je pobudo za ustanovitev nacionalne fronte, te najširše politične podlage in najmočnejše sile, ki je lani strmoglavila vojaški režim. V prehodni vladi pa so komunisti imeli celo 11 resorov.

Zato se je konservativnim silam zazdelo, da je skrajni čas otresti se nevarnega in čedalje močnejšega nasprotnika. Politični alkimisti koalicije so sestavili recept, kako naj bi z nedemokratičnim prijemom odstranili komunistično partijo s sudanskega političnega prizorišča.

Tako so komunistično partijo Sudana formalno izključili iz političnih dogajanj v državi. Desnica je obračunala z opozicijo in pričakovati bi bilo, da bo na politični tehtnici čedalje bolj prevladovala. Toda ali je res tako? Ali so lahko koalicijski voditelji zadovoljni z vladnimi sklepi? Odgovor ni pritrdilen. Celotna napredna javnost je obsodila sprejem zakona. Ta odlok je povzročil pomembne premike v levo in v desno, hkrati pa je oslabil zveze znotraj koalicije. Za komuniste pa se zdaj ogrevajo celo tisti, ki jim poprej niso bili povsem naklonjeni.

Obsojeni krivci nesreče v Kaknju

BEOGRAD, 29. — Okrožno sodišče v Sarajevu je danes izreklo obsodbo na procesu proti skupini odgovornih tehničnih voditeljev rudnika Kakanj, ki so bili obtoženi, da so krivi za nesrečo dne 7. junija, v kateri je zgubilo življenje 128 rudarjev. Okrožno sodišče je obsodilo Vladimirja Buceka, vršilca dolžnosti upravnika Jaška «Orasi» na 7 let in 6 mesecev strogega zapora, Hamzo Omerovica, poslovodjo v jašku in Alojza Špeca, nadzornika rudarske nadzorne službe, na 7 let strogega zapora ter inž. Al Železnika, tehničnega vodjo jaška na 6 let in 6 mesecev strogega zapora. Ostalih pet obtoženih rudarskih inženirjev, med njimi tehničnega ravnatelja rudnika inž. Falčića, je sodišče oprostilo. Sodišče meni, da so obsojeni zaradi nemarnosti krivi, da je prišlo do akumulacije metana in eksplozije, ki jo je najverjetneje povzročila nepravilna električna instalacija.

Charlie Chaplin na kolodvoru v Londonu, kamor je z ženo Oono in otroki prispel iz Švice. V sredi je tudi Geraldine, ki se je vrnila iz New Yorka, kjer je prisostvovala premieri filma «Dr. Živago», v katerem nastopa

Pri 100 letih si želi z letalom v Ameriko

NEAPELJ, 29. — Maria Gentile iz Agerole je danes slavila svojo 100-letnico. Cestitalo ji je skoraj vse prebivalstvo z županom in drugimi občinskimi oblastmi na čelu. Maria Gentile, ki ima sedem sinov in so trije od teh v Ameriki, ima eno samo veliko željo: z letalom se peljati k svojim oddaljenim trem sinovom.

Esesovci pred sodiščem

BONN, 29 — V Lüneburgu se je pričel proces proti trem bivšim esesovcem, odgovornim za transport desettisočev poljskih Židov v koncentracijsko taborišče Treblinka. Od teh deportirancev jih je nekaj umrlo. Glavni odgovorni za ta dejanja v letu 1942-43 v Čenstohovi pa je bivši častnik Degenhart. Proti temu pa se bo proces pričel šele 10. februarja zaradi slabega zdravstvenega stanja obtoženca, je sedaj v bolnišnici v Lüneburgu.

Na procesu bodo priče iz Izraela, ZDA, Francije in Kanade.

Po tragičnem primeru zastrupitve s plinom

BERGAMO, 29. — Zdravniki v bolnišnici v Bergamu se še niso dokončno izrekli o Giusi, Emmi in Luigi Cristinetti — 6, 14 in 17 let starih sestrah — ki so v bolnišnici zaradi zastrupljenja s plinom. Nesreča se je dogodila včeraj zjutraj v nekem stanovanju v Torre Boldone in je že zahtevala smrt staršev ter 7 let starega sina in 6 let stare hčerke Marie

Kradla je za nakup daril

PARIZ, 29. — «Hotela sem pripraviti prijateljem lepa darila.» S temi besedami je neka 16-letna deklica v Sarifonteinu priznala policiji, da je ukradla 10.000 frankov (1,250.000 lir) 38-letni prijateljici Louisetti Beunaiche. Deklica je ukradla nekaj hranilnih knjižic ter za 700.000 lir gotovine. Med darili, ki jih je deklica namenila prijateljem, so plošče, gramofoni, razni dragi predmeti ter oblačila po zadnji modi.

V dobrodelne namene daroval 50 milijonov

LODI, 29. — Carlo Marzagalli, 65-letni industrijec iz Lodija, lastnik nekega marmornega kamnoloma, je v teh dneh daroval raznim dobrodelnim ustanovam 50 milijonov lir. To ni prva njegova taka poteza, saj je v enak namen daroval 1963 30 milijonov in leta 1964 45 milijonov. Marzagalli nima otrok. Začel je delati, ko mu je bilo 11 let, v majhnem obrtnem obratu svojega očeta; ta obrat se je razširil in ima danes 120 uslužbencev. Če ga kdo vpraša za vzrok njegove dobrodelnosti, odgovori: «Dobrodelnost moram opraviti, dokler sem še živ. Ne maram, da bi tisti, ki kaj dobijo od mene, čakali šele na mojo smrt.

RIM, 29. — Danes se je začel tretji dan tako imenovanega «otoka pešcev» Položaj v prometu je podoben prvima dvema dnevoma.

Trgovci s področja «otoka pešcev» so tudi danes zelo ostro protestirali; trdijo namreč, da so v teh dneh občutili močan padec pri prodajah. Pooblastili so predsednika zveze trgovcev iz Rima, naj pri odborniku Pali, ki je odgovoren za mestni promet, zahteva takojšnjo ukinitev «otoka pešcev».

RIM, 29. — Tiskovni urad ministrstva za zdravstvo sporoča: Proizvodnja in prodaja hranil na osnovi tako imenovane «pappa reale», reklamiziranih kot dietični in zdravilni proizvodi, je proti zakonu.

VATIKAN, 29. — Papež Pavel VI. je imenoval duhovnika Musiela iz Čenstohove za naslovnega škofa ter obenem za pomožnega škofa v Čenstohovi. Novi škof šteje 50 let.

knjige ~ gledališče ~ film ~ ples ~ glasba ~ slikarstvo

Umrl je slikar Pak

MARSEILLE, 29. — *Belgijski slikar Engel Pak, eden izmed pionirjev abstraktizma, je te dni umrl v Valabru (Bouches-du-Rhône) v starosti 81 let. Leta 1928 se je Pak orientiral proti abstraktni umetnosti in je bil eden izmed petih slikarjev, ki jih je pariški «Salon D'Automne» zavrnil. Razstava njihovih del v galeriji Marck v Parizu je potem povzročila prave pretepe. Šest let poznejše je Pak postal «kmečki slikar» ter se umaknil v Provenco, kjer je ostal do smrti.*

Bestsellerji preteklega tedna

Navajamo lestvico desetih knjig, ki so v preteklem tednu šle najbolj v prodajo. V oklepaju je poleg imena založbe še številka, ki navaja, na katerem mestu lestvice je bila knjiga v prejšnjem tednu. (Ce številke ni, pomeni, da knjiga sploh ni bila na lestvici med prvimi desetimi.)

1. Calvino: «Le Cosmicomiche» (Einaudi, 1)

2. Barzini: «Gli italiani» (Mondadori, 2)

3. Hart: «L'antichissimo mondo di B.C.» (Mondadori, 5)

4. Montanelli-Gervaso: «L'Italia dei secoli bui» (Rizzoli, 8)

5. Gilot: «Vita con Picasso» (Garzanti, 4)

6. Silone: «Uscita di sicurezza» (Vallecchi)

7. Miller: «Dopo la caduta» (Einaudi)

8. Pasolini: «Ali dagli occhi azzurri» (Garzanti, 7)

9. Golon: «Angelica si ribella» (Garzanti)

10. Brecht: «Teatro» (Einaudi 10).

Lestvica je sestavljena na podlagi podatkov, zbranih v nekaterih knjigarnah v večjih mestih.

Furlansko avtonomistično gibanje in beneški Slovenci

V Vidmu so ustanovili 14. decembra posebno furlansko aktivistično gibanje (MAF — Movimento di azione friulana), ki je izraz določenega nezadovoljstva Furlanov, ki menijo, da so njihovi interesi politično premalo zaščiteni. Dežela je dala mnogo pobud in ga skoro ni področja javnega življenja, da bi se ga ali deželni odbor ali pa deželni svet ne samo dotaknila, ampak do temeljev pretresala. Toda ob koncu letošnjega zasedanja deželnega sveta in pri zaključni debati ob deželnem proračunu se je lotila ljudi neka malodušnost. Ta malodušnost pa se je stopnjevala v protestirajoče nezadovoljstvo, ker ni prišlo do ustanovitve medicinske fakultete. Furlane je naravnost zbodlo, da se je Trstu posrečilo z odprtjem semestrov za medicino postaviti oblasti pred gotovo dejstvo. Nastopile so nato velike in dolgotrajne študentovske demonstracije, ki jih je celotna furlanska javnost s simpatijo spremljala, ki jih pa vodstva vladnih strank zlasti demokristjanov niso mogla ravno najbolj navdušeno odobravati zaradi raznih napisov, ki so jih nosili s seboj študentje in na katerih je bila obsodba dosedanje povojne politike obstoječih vladnih strank. Od tega do obsodbe sedanjega režima spioh je le majhna razlika. In kdo je najbolj zainteresiran na takem nadstrankarskem protipolitičnem stališču kot pa stranke desnice, ki so bile in so še proti ustanovitvi samostojne dežele Furlanija-Julijska krajina. To brezprogramsko nastopanje ,protestiranje in zavračanje organiziranega političnega dela, to kvalunkvistično nerganje je seveda posebno ujezilo demokrščanske kroge, nosilce sedanje oblasti v Furlaniji in odgovorne činitelje, da niso bili doseženi nobeni takšni uspehi, da bi ljudje mogli reči, da se je z deželo in pa v Rimu z močnim furlanskim zastopstvom kaj doseglo.

V Furlaniji je že stara tradicija male domovine, parlamenta «della patria del Friuli», nekaj zase ločenega; česar interese je treba ščititi. Fašizem je uganjal nad 20 let najstrožjega centralizma in so bile vse značilnosti furlanskega ljudstva zanemarjene ali pa celo brisane in odpravljene. Zato je po zadnji vojni izbruhnilo furlansko avtonomistično ljudsko gibanje, ki je zajelo široke kroge prebivalstva. Sedanji vidni voditelji videmskih demokristjanov kot na primer Tessitori so bili voditelji in ideologi tega gibanja. Kasneje jih je vsrkala demokristjanska stranka. Beneškim Slovencem so pomagali sestavljati spomenico na vlado in jih spodbujali, naj možato in krepko postavijo svoje narodne zahteve. Ko pa so prišli do ministrskih in podtajniških foteljev v vseh vladah v Rimu, niso hoteli nič slišati za beneške Slovence in za njih zahteve, ki so jim tudi oni sami botrovali in bili duševni očetje leta 1946-1947.

Ostalo pa je jedro trdnih neomajnih Furlanov, zaverovanih v avtonomijo Furlanije, toda njih število je bilo v stalnem upadanju. Na raznih volitvah je avtonomistično furlansko ljudsko gibanje (Movimento friulano autonomo popolare) dobivalo le malo glasov. Tudi v slovenskih krajih Beneške Slovenije in Kanalske doline so nabrali po nekaj glasov. Vidni simbol tega gibanja je bila neupogljiva «Patria dal Friul», list v furlanskem jeziku, ki je nesebično in silno pogumno, da, še bolj od samih preplašenih in potlačenih beneških Slovencev, branil pravice Slovencev v Furlaniji.

Kot po vojni pri prvem avtonomističnem gibanju tako se tudi zdaj zbirajo v novem gibanju furlanske akcije ugledni furlanski veljaki, duhovniki, zdravniki, odvetniki, intelektualci, ljubitelji furlanskega jezika, profesorji in razni pristaši po deželi. Zdaj ima za seboj skoro vso mladino po srednjih in visokih šolah. Tudi med beneškimi Slovenci imajo med šolanimi ljudmi svoje pristaše.

Prerano je soditi, ali bo to gibanje obstalo. Če bodo rezultati delovanja političnih strank tako mršavi kot zadnja leta, bo že politično nezadovoljstvo samo speljavalo vodo na mlin avtonomizma. Beneški Slovenci so zadnja leta bili hvaležni za vsako izjavo, ki so jo izrekle delavske levičarske stranke v prid Slovencem in bodo vesele, če bodo našli potrdilo za svoje pravice še iz časov ‚male furlanske domovine' tudi v novih pobornikih furlanstva.

«Teden italijanskega filma» v Bolgariji

RIM, 29. — V Bolgariji bodo priredili «teden italijanskega filma». Datum sicer še ni bil določen, gotovo pa je, da bo ta «teden» nekje v prvem trimesečju prihodnjega leta in bo logično izvajanje načela recipročnosti v zvezi s «tednom bolgarskega filma», ki je bil v Italiji, Sicer pa je namen te kulturne izmenjave izboljšati odnose med italijansko in bolgarsko filmsko proizvodnjo, pa tudi izboljšanje ekonomskih sporazumov na splošno. V okviru «tedna italijanskega filma» v Bolgariji bodo predvajali šest ali sedem celovečernih italijanskih filmov, seveda najboljših, in prav toliko kratkometražnih filmov.

KJE BOMO SILVESTROVALI?

Hotel LEV Ljubljana, Vošnjakova 1 prireja veselo in prijetno silvestrovanje v VELIKI RESTAVRACIJI in STEKLENI DVORANI, v DANCING BARU, v BARU TISOČ IN ENA NOČ, v KLUBSKI SOBI ROULETTA. Silvestrovski topli in mrzli bife na voljo brez omejitve vso noč — darilo za vsakega gosta — orkestri — pevke — program. — Cena Din 6 700 — Informacije tel. 310-555

Hotel «ILIRIJA», Ljubljana Prijetno silvestrovanje boste preživeli v našem hotelu ob presenečenjih in priznanih kulinaričnih izdelkih — Cena Lit. 3.000 — Prednaročila do 20. decembra pri šefu strežke odnosno v recepciji hotela

Hotel «KRAS» Postojna, tel. 100 vabi na prijetno in veselo silvestrovanje. Silvestrovska večerja — godba in ples

«Jamska restavracija» Postojna Veliko tradicionalno silvestrovanje v vseh prostorih restavracije. — Godba in ples — Rezervacije tel. 68.

Hotel «JAVORNIK» Postojna priporoča silvestrovanje z bogato večerjo in plesom — Rezervacije tel. 84.

Hotel «TRIGLAV» Koper prireja veliko silvestrovanje v vseh restavracijskih prostorih hotela, v nočnem baru in v hotelu «GIUSTERNA» — Igrajo trije priznani orkestri — Cena silvestrovskega manuja z rezervacijo je 4.000.— do 4.500.— din. — Rezervacije se sprejemajo v recepciji hotela Triglav in v recepciji hotela Giusterna od 15. t. m. dalje.

Hotel «MANTOVA» Vrhnika priredi veselo silvestrovanje s silvestrovsko večerjo. Igral bo priznani plesni orkester TONE STANOVNIK — Priporočamo rezervacije.

Hotel «TRIGLAV» Sežana priredi tradicionalno silvestrovanje s silvestrovsko večerjo — Igral bo priljubljeni orkester — Priporoča se rezervacija.

V gostilni «PRI GROJNI» Gorica — boste lepo in prijetno silvestrovali. — Silvestrovska večerja — godba — postrvi.

Gostinsko podjetje «GALEB» KOPER vas vabi na tradicionalno silvestrovanje, ki ga priredi z bogatim menujem v obratih HOTEL GALEB in RESTAVRACIJA «RIBA». Rezervacije se prodajajo od 15. t. m. dalje. — Igrata dva priznana orkestra — GALEB tel. 21605; RIBA tel. 21182

V hotelu «ADRIA» Ankaran (San Nicolò) — Bogat menu — Igra znani orkester — Pravočasno rezervirajte na tel. 74112 — Hotel je ogrevan.

PARK hotel - Gorica, Nova Gorica priredi veliko silvestrovanje v vseh prostorih — Silvestrovski menu din 6.000.—, kavarna din 2.000.— Pohitite z rezervacijami, ki jih sprejema recepcija hotela, tel. 21442 — 21462

Hotel «Sabotin» Gorica, N. Gorica (Solkan) priredi tradicionalno silvestrovanje v vseh prostorih — Igra orkester GALEB.

Hotel «BELLEVUE» Ljubljana vabi na prijetno silvestrovanje, ki bo v vseh prostorih hotela. Bogat silvestrovski menu. Zabavala vas bosta dva priznana ansambla. Upoštevajo se vplačane rezervacije.

Restavracija «URŠKA» Ljubljana Privoz Št. 11, tel. 22260 priredi veliko silvestrovanje — bogat silvestrovski menu — igra priznani orkester «RONY» — Rezervacije sprejemamo do 25. t. m.

Hotel «SLON» Ljubljana prireja veselo silvestrovanje v vseh prostorih hotela — Prijetno vas bodo zabavali štirje plesni ansambli — BAR — KAVARNA — Silvestrovski menu — Sprejemamo rezervacije.

«MARINELLA» Trst Miramarski drevored št. 323, tel. 36366. V prijetnem razpoloženju boste pričakali novo leto. Bogat silvestrovski menu. Igra «CAROSEL QUARTET». Priporočamo pravočasne rezervacije.

KEMIJA IMPEX

EXPORT - IMPORT

LJUBLJANA TITOVA 25 P.o.B. 418-VIII

TELEFON: 313-266 (10 VODOV)
TELEGRAM: KEMIMPEX, LJUBLJANA
TELEX: KEMIMPEX, LJB 03-177

IZVAŽA:

KEMIČNE IZDELKE (KALCIJEV KARBID, TEKOČI KLOR, ŽIVOSREBRNI OKSID, SVINČENI MINIJ, CINKOVO BELILO, VODIKOV PEROKSID, KALCIJEV CIANAMID, POLIVINILACETAT, CINKSULFAT, CINKOKSIDTETRAKROMAT, SREDSTVA ZA ZAŠČITO RASTLIN ITD.), PLASTIČNE MASE (PENASTA PLAST, MASA, POLIESTERSKE RONDELE ZA IZDELAVO GUMBOV, MELAMINSKE PLOŠČE ZA OBLOGO POHIŠTVA ITD.),

TEKSTILNA IN USNJARSKA POMOŽNA SREDSTVA,

PAPIR, KARTONE, LEPENKE, PISARNIŠKI MATERIAL,

STEKLO, PORCELAN IN KERAMIKO (STEKLENICE, RAZSVETLJAVNO STEKLO, ITD.),

BENTONIT,

UVAŽA:

KEMIČNE IZDELKE, ANILINSKE BARVE, TEKSTILNA IN USNJARSKA POMOŽNA SREDSTVA, NARAVNI IN SINTETIČNI KAVČUK, PLASTIČNE MASE,

PORCELAN,

SPECIALNE PAPIRJE

POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM VOŠČI KOLEKTIV MNOGO LEPIH USPEHOV V LETU 1966

ČETRTKOVA ČRTICA

Samomor

Stala sva pred prizorom, ki nama nikakor ni bil všeč. Zakaj bi si kdo, ki je tako bogat, lep in mlad, kakor je bila Susana Iqueen, vzel življenje?

Glava ji je bila padla na toaletno mizico. Krogla je zapustila na čelu veliko krvavo luknjo, revolver je ležal ob njeni viseči mrtvi roki.

Dekle v najlepših letih, lepotica 25 let, ki je že dosegla slavo in premoženje najbolje plačane manekenke v Londonu...

S poročnikom sva prihitela v stanovanje na histerični poziv gledališkega igralca Johna Wingalla. Pozneje nama je povedal, da je prišel po Susano, hoteč jo odpeljati na dogovorjeno večerjo, toda namesto nje je našel — njeno truplo.

Srečala sva ga v pritličju hiše, v kateri je stanovala Susana. Drhtel je in jecljal:

— Prosim, ne zahtevajte od mene, da bi šel z vama v sobo..., — naju je rotil.

Policijski zdravnik je po skrbnem pregledu izjavil, da je bila Susana ubita iz oddaljenosti desetih centimetrov, in to samo z eno kroglo. Na čelu in pramenih las so bili še jasno vidni sledovi smodnika.

Poslal sem revolver v Scotland Yard na analizo prstnih odtisov in nato zaprosil Jasona, da skupno premakneva truplo.

Prenesla sva mrtvo dekle na posteljo. Nato sem na toaletni mizici zagledal listič z beležko. Dotlej ga nisva mogla opaziti, ker je ležal pod žrtvijo.

To je bilo tipično samomorilsko sporočilo. Napisala je, da obžaluje, da mora to storiti, toda uvidela je, da ni druge rešitve.

Nobenega vzroka ni navedla, nobenega pojasnila!

Susana Iqueen je stanovala v tem okusno in udobno opremljenem stanovanju že dve leti. Za red v hiši je skrbela njena služkinja Betty.

Ko sva z Jasonom prispela na kraj zločina, nisva videla služkinje. Ko je zaslišala glasove, je prišla v sobo. Vprašala sva jo, ali je slišala revolverski strel. Nezaupljivo in presenečeno naju je gledala. Ni dojela o čem govoriva, a ko sva ji pojasnila, kaj se je zgodilo, in ji pokazala mrtvo Susano, je omedlela.

Pričakovala sva, da nama bo Betty znala pojasniti vzrok samomora svoje gospodarice. Toda glede na živčni pretres, ki ga je doživela, ko je zagledala Susanino truplo, sva sklenila poprej zaslišati Johna Wingalla.

Odpravila sva se v pritličje, kjer naju je čakal. Bil je še vedno vznemirjen in preplašen. Se je samo pretvarjal ali je iskreno obžaloval smrt svoje ljubimke?

Brez obotavljanja nama je pripovedoval o vseh podrobnostih. Susano je spoznal pred letom dni. Želel se je poročiti z njo, toda nastali so resni zapletljaji. Nikakor ni mogel doseči razveze zakona s svojo prvo ženo.

Tega dne se je dogovoril s Susano, da bo ob osmih zvečer prišel ponjo. Imel je ključ od vrat njene spalnice. Zagledal je dekle mrtvo v položaju, kakor sva jo našla midva.

Njegova izjava je zvenela verodostojno, vendar mi mož ni ugajal. Zapisal sem si njegov naslov in pripomnil, da bom pozneje še enkrat govoril z njim.

Nato sva se vrnila v Susanino stanovanje. Betty je sedela na stolu in jokala. Bila je prikupna ženska tridesetih let in prav malo je kazalo, da bi bila služkinja. Pri Susani je bila že dvanajst mesecev in se ni mogla spomniti nobenega vzroka, zaradi katerega bi si bila dekle morala vzeti življenje.

Ponovno sva vprašala ali je slišala strele. Njena soba leži nad ulico, okna so bila odprta in promet na ulici je zelo živahen in hrupen. Morda zaradi tega ni ničesar slišala ne videla...

Ali je kdo prihajal v stanovanje? — Ne, Susana se je ves dan mudila v mestu. Navadno se je vrnila domov okoli šeste ure. Betty ji je pomagala pri preoblačenju, nato je odšla iz sobe.

Ali je Betty poznala Wingalla? — Samo po imenu! — je odgovorila. Četudi je večkrat prihajal v stanovanje, se je skrbno izogibal, da bi ga služkinja videla. Verjetno je Susana želela tako. Betty ni tega igralca nikoli srečala v stanovanju...

— Ali sta bila srečna? — No, kdaj pa kdaj je slišala, da se prepirata... Vsekakor zato, ker je bil Wingall že enkrat poročen.

* * *

Ko sva se z Jasonom vrnila v Scotland Yard, so nama iz laboratorija sporočili, da so na revolverju našli samo prstne odtise mrtvega dekleta.

Tudi pisava na poslovilnem pismu je bila Susanina.

Naslednjega dne sva preverila žrtvin račun v banki. Imela je več denarja, kakor bi ga potrebovala za nadaljnjih dvajset let. Ni nama preostalo drugega, kakor da se še enkrat porazgovoriva z Wingallom.

Kdo so bili še Susanini prijatelji? Ali jih je poznal? Ali je bil morda eden ali drugi od njih ljubosumen nanj? In slednjič: kje je njegova žena?

Zopet nama je odgovarjal hitro in iskreno. Ni vedel, kje je njegova žena. Že pred dvema letoma je od njega odšla. Pošiljal ji je denar po banki, a nikdar ni mogel dognati, kje živi. Zato tudi ni moglo priti do razveze njunega zakona.

Vrnila sva se v stanovanje. Razglabljal sem, zakaj se je zdrava, bogata in lepa Susana iznenada ustrelila prav v trenutku, ko se je preoblačila, da bi odšla s svojim ljubimcem v mesto na večerjo.

Betty naju je odpeljala v salon in nama postregla s čajem. Srebala sva prijetno pijačo in se razgovarjala z njo. Glasno sem priznal svojo nemoč v tem primeru in dvom, da je bil to zares samomor.

Betty me je presenečeno pogledala.

— Toda ali niste našli sporočila, ki ga je zapustila?

Brž ko je izgovorila teh nekaj besed, se je zavedela svoje napake...

— Nihče razen poročnika Jasona in mene ni vedel za to sporočilo, ker je bilo pod Susaninim truplom! — sem naglo in odločno ugotovil.

Betty je prebledela, toda naenkrat so se njene oči zablisnile v sovraštvo:

— Prav, priznam. Jaz sem jo ubila. Ubila sem jo, ker nisem hotela, da bi se poročila z Johnom Wingallom — MOJIM MOZEM!

JACK CARTER

— Ben, Jakec, smo pej le pršli na konc leta. Jn zdej be mogli naredet ku ano bilanco, kaku je blo.

— E, dragi moj, blo je tolko reči. Tolko reči, de se prou ne da povedat u tem majhnem prostori, ke nam je odločen. Zatu pej se bomo od celga leta rajše pomenli jutre, ke nam je dau derecjon dosti več prostora jn ke bojo zraven lištracje.

— Sej res. Ma vselih jest mislem, de be vre zdej začeli sez voščilami, zatu ke u zadnem momenti lahko kašnega pozabemo jn pole lahko kašen še kej zamere.

— E, tiste voščile! Tu je tudi ana velika špeža. Kej misleš: kupi kartoline, kupi marke — te gre anga strašanskega dnarja. Jn pole, če jemaš za voščet kašni veliki glavi, mu ne moreš poslat kartolino od dvajsti lir. Moreš kupet tiste, ke so u bušti. Jn tiste koštajo pej od osemdeset do dvejstu lir. Jn tle se ti naberejo tauženti ku neč. Jn velike dite pej zastran raprezentance ne morejo poslat kašne kartoline, ke jeh prodajajo na banki na cesti. Uane špendajo deset jn desettaužente za tako reč. Zatu ke jemajo dosti klijentov jenu afarjev jn ne smejo nobenga pozabet, de ne bo zamere.

— Jn pole zdej okuli novga leta so še špeže sez mančami. Pridejo špacakaminarji, pride portinaja, pride poštir, pridejo škovacini jn vse sorte. Jn dnar nečko gre.

— Zatu pej jest mislem, de midva voščemo zdej vsem skupaj. Nas bo še narmejn koštalo. Jest be vošču celmi Trsti, de be mi ratalo, de ostane kantir svetga Marka pr žiulenji jn de be dosti ledi hodilo čez konfin, de be tržaški betegarji kej zaslužli.

— Jest be tudi vošču oštirjem, de be zmiri jemeli dobro vino.

— Jn jest be pej še prou posebe vošču ustem preplašenem Slovencam, ke se bojijo dat svoje otroke u slovensko šulo, de be bli tolko koražni, de be tu nardili. Zatu ke taku jeh bojo vsi, tudi liberalci, bolj spoštavali. De be zmiri misleli na tisti pregovor, de tisti ke zaničuje se sem podlaga je tujčevi peti. Skratka, de be bli bol moži.

— Jest be vošču tudi našem šulam, de be jemeli na šulah samo zavedne učitelje jn ne take, ke dajejo svoje otroke drgam. De be take učitelje, ke pluvajo na šulo, kamer jejo, de be take učitelje mogli scebat proč.

— Pole be jest rad vošču vsem Slovencam, de be šli še bol dekordo, ku so šli letos. De be, tudi če mislejo u politiki vsak po svoje, de be se vselih aden druzga spoštavali, aden z drugem namalo potrpeli jn si med sabo tudi pomagali. Ke če se bomo še med sabo grdo gledali, se bomo sami sebe uničil. Jn tega gušta pej liberalcam jn mišinam prou ne be prvošču.

— Jest rečem, de glih za truc se ne smemo pestet, de se nam bojo drugi smejali. Zatu voščem vsem, ke delajo kej ses kulturo, de be jemeli zmiram dosti soudov jn na prireditvah dosti ledi. Jn še posebe voščem našmi gledališči, de be jemelo zmiram dosti ledi pr predstavah.

— Ma jest voščem tudi peuskem zboram, da be jemeli zmiram zadosti redneh peucou jn pametne tenorje.

— Našem prosvetnem društvam be jest tudi vošču, de be u novem leti jemeli zmiram čiste, pometene prostore, de ne be društveni prostori zgledali ku škovacon.

— Ma tudi političnem strankam moremo kej voščet.

— Se zna. Njem voščemo, de be ne mislele samo na svoje strankarske interese, ma de be se večkrat spounele tudi na tisto, kar oblublajo, kadar so volitve.

— Čuj! Pej legi jn Joni, čemo tudi kej voščet?

— Zakej pej ne? Pokažmo se, de smo kulturni jn de se je tudi nas primu duh koeksistence jn sodelovanja. Zatu jest voščem Legi, de be u novem leti jemela več sreče sez nabiranjem podpisov. Če se bo u tem leti morbet odločila za kej tašnega. Jn tudi tistmi Joni od liberalcov be želu, de mu ne be šli Slovenci tolko na jetra, zatu ke tu škode zdravji jn pole more jest po dieti. Ma mi mu želimo, koker vsem drugem, dosti zdravja. Zatu ke nismo taku žleht, de be kašnemi prvoščeli bolezen.

— Jn zatu želimo vsem, prou vsem, dosti zdravja jn dosti sreče u novem leti!

modni kotiček

Ker smo v dobi plesov in prireditev

Kaj narekujejo za zahtevnejše in kaj za zmernejše okuse

Smo na začetku sezone vse bolj pogostih plesov, družabnih večerov in drugih večernih prireditev. Naši nasveti za večerne obleke, ki jih bomo oblekle za letošnje Silvestrovo, bodo sicer kasni, ne pa tako naši nasveti za obleke, ki jih bomo nosile na prihodnjih plesih in zabavah. Za Silvestrovo si boste pač pomagale, kot ste si vedno. Prav gotovo niste čakale zadnji trenutek, da rešite ta problem, temveč ste poskrbele za obleko, ki vas bo v prijetnem in veselem razpoloženju, pa tudi v zavesti, da ste v njej lepe, pripeljala v novo leto. Želimo vam iz srca, da je bila izbira posrečena in dobra ter da se boste v svoji večerni «toaleti» (ki je pa lahko samo skromna nova bluzica, ali novo krilo) dobro počutile ter prestopile prag novega leta srečne, zadovoljne in vesele.

Kot smo že omenile, smo šele na začetku sezone plesov in večernih zabav. Ne bodo torej odveč naši nasveti za obleko, ki si jih boste napravile za vse te priložnosti.

Naša prva ugotovitev: vedite, da so letos v modi predvsem zelo bleščeče, v glavnem zlate, srebrne ali vsaj pozlačene ali posrebrene obleke. Če take obleke še nimate, si jo kar omislite. Bo sicer morda nekoliko draga, ker je pač takšno blago že samo na sebi bolj drago, toda uspeh, ki ga boste s takšno obleko dosegle, bo prav gotovo zadostno plačilo za vašo žrtev.

Če se pa za takšno obleko, kljub temu da bi vas mikala, vendar ne boste odločile, potem vedite, da so letos zelo v modi bele večerne obleke, ki so lahko zelo enostavne, lahko so pa tudi okrašene z umetnimi biseri, jaisi in drugimi svetlikajočimi se okraski.

Če se tudi za belo obleko ne boste odločile, potem vedite, da moda črnih večernih oblek še vedno ni v zatonu ter da je črna obleka — posebno, če jo krasi lep izrez (v glavnem seveda hrbtni) — najlepše dopolnilo vaše večerne elegance.

Kot smo torej do sedaj naštele, so v modi zlate (odnosno srebrne), bele in črne obleke. Kaj pa bluze in krila? Tudi to je izredno v modi, predvsem za vse tiste, ki bi želele z majhnimi stroški obogatiti svojo večerno garderobo. Seveda mora biti nova bluza na pogled čimbolj dragocena in bogata (čeprav s tem ni rečeno, da mora biti izredno draga). V modi so namreč zelo lepi brokati, ki so sami na sebi tako lepo vezeni, da zadostuje le zelo enostaven kroj, da doseže bluza, napravljena iz take svile, svoj učinek. Izberite torej lep brokat in si napravite prav enostavno bluzo, ki ima lahko tričetrtinske rokave, lahko je pa tudi brez rokavov (v tem primeru boste prištedili denar), imeti pa mora seveda globok hrbtni, ali pa prsni izrez. Ta je namreč na vsak način obvezen.

Če vam pa bluze iz brokata niso všeč, potem se pa le odločite za prelepe in nežne bluze iz chiffona, ali cadyja, ki ne potrebujejo globokih izrezov, temveč jih krasijo le bogati naborki in volančki, ki so tako lepi in mikavni.

Dolge večerne obleke so sicer v modi, toda le za tiste, ki razpolagajo z zelo bogato garderobo in ki si zato lahko privoščijo dolgo obleko, ki jo bodo oblekle le enkrat. Vse ostale bomo izbrale kratke večerne obleke, ki so ob letošnji modi izredno kratkih kril, še posebno kratke.

Torej kratka večerna obleka, ki pa zahteva seveda negovane noge in pa lepe večerne čeveljčke, ki so lahko v barvi obleke, lahko so pa tudi iz črnega satena, z semiša, ali pa iz druge svile. Večerni čeveljčki morajo seveda imeti bolj visoke pete (vsaj šest centimetrov), ki so seveda bolj ozke, torej prav nič podobne petam, ki jih nosimo čez dan. Če bodo takšni čevlji okrašeni še z lepo pentljo, rožo, ali umetnim draguljem, bodo, seveda, še bolj mikavni.

Preglejte torej vso svojo dosedanjo večerno garderobo in premislite, če bi se dalo s pridom in z majhnimi popravki uporabiti to, kar že imate. Če pa med vsem, kar imate, ne boste našle, kar želite, potem se le odločite za novo obleko. Saj same veste, kaj predstavlja za nas, ženske, nova obleka, predvsem če je pravilno izbrana.

Po otvoritveni predstavi v tržaškem Stalnem gledališču

Maffioli - Zanotto:

«El povaro soldato»

Tridejanka «El povaro soldato» («Ubogi vojak»), s katero je Stalno dramsko gledališče pokrajine Furlanija-Julijska krajina otvorilo letošnjo sezono v Avditoriju, je učinkovita literarna kompozicija iz skoro vsega opusa padovanskega renesančnega dramatika Angela Beolca-Ruzanteja. Poskrbela sta zanjo Giuseppe Maffioli in Andrea Zanzotto, ki sta svojo zamisel oprla predvsem na vodilni Ruzantejev motiv «ubogega vojaka». Vpletla sta nato vanj še nekaj drugih značilnih motivov iz Ruzantejevih del, med katerimi naj tu omenimo žensko nezvestobo, strastno primitivno ljubezen, kmečko prebrisanost in vdanost v usodo. Kot ozadje je avtorjema seveda služilo življenje na kmetih v razburkani renesančni dobi, ko so divjale vojne, kuge, lakota in nebrzdane strasti in si je vsakdo delil pravico po svoje v sorazmerju z osebnostjo in položajem v družbi.

Zgodba, ki je nastala v takih pogojih, se — kot je popolnoma naravno in logično — ne more ponašati s kakim posebno strnjenim in napetim pripovednim ritmom, a je le krhka nitka, na katero se obešajo prirejeni monologi in dialogi zdaj iz tega zdaj iz onega Ruzantejevega dela. Da bi vsaj ponekod dvignila pripovedovanje do pravega dramskega zapleta, sta se avtorja zato morala zateči k nekaterim impresionističnim prijemom in celo k pantomimi, kar se v resnici težko sklada z duhom sočno realistične Ruzantejeve umetnosti. Sicer pa namen avtorjev ni bil ta, da bi iz nekake Ruzantejeve antologije napravila novo Ruzantejevo delo. Hotela sta se predvsem oddolžiti spominu velikega padovanskega dramatika in v tem sta nedvomno uspela, saj sta zelo jasno in nazorno pokazala vse posebnosti, zaradi katerih še danes živi Ruzantejev poetični svet.

Giuseppe Maffioli je tudi kot režiser najprej poudaril sodobno tolmačenje Ruzantejeve umetnosti in šele potem izdelal posamezne like. Drugače povedano, je večjo pozornost vložil v odrsko vzdušje kot v zgradnjo značajev in v tem se moramo strinjati z njim, saj so bili značaji že po izvoru nepopolni in zato ni kazalo izsiljevati iz njih čustvenih in drugih odtenkov, ki jih niso mogli imeti.

Ansambel se je podredil režiserjevemu konceptu s precejšnjo dobro voljo. Imeli pa smo občutek, da so nekateri igralci pogrešali točnejša navodila v zvezi s tolmačenjem zunanjega videza svojih likov. V glavni vlogi je Oreste Rizzini popolnoma prepričal občinstvo. Manj prepričljiva pa se nam je zdela Nicoletta Rizzi kot Fiore, pa čeprav se je zelo potrudila. Njena rahločutna in sodobno usmerjena igralska narava se je namreč težko mogla vživeti v grobo naturnost resesančnega kmečkega dekleta. Iz podobnih razlogov sta tudi Lino Savorani in Giorgio Valletta dala iz sebe manj kot običajno.

Scene in kostumi Silvana Fallenija so zelo racionalno prispevali k ustvarjanju poetičnega vzdušja, kakršno je izhajalo iz režiserjevega koncepta in isto trdimo o scenski glasbi Lina Toffola.

Na koncu naj omenimo če nastop pripovedovalca Vittoria Franceschija, ki je z lepim glasom in dozirano čustvenostjo zapel vezno besedilo.

j. t.

KAKŠNA JE BILA ŠVEDSKA KRALJICA KRISTINA

V filmu je njen lik podala slavna Greta Garbo

Bila je hčerka bojevitega kralja Gustava Adolfa - Po njegovi smrti je postala kraljica Gotov, Švedov in Vandalov - Kasneje je iz protestantske vere prestopila v katoliško in živela v Rimu - Njen grob so odprli na prošnjo švedske vlade

V rimskih katakombah, pod baziliko sv. Petra, so pred nedavnim ekshumirali telesne ostanke švedske kraljice Kristine, ki je živela v XVII. stoletju. Le-ta je po izredno razgibanem, rekli bi pustolovskem življenju umrla v Rimu, kjer je bila tudi pokopana, in sicer prav v Vatikanu, kot je bil to določil sam papež. Njena marmornata grobnica se nahaja sredi tistih, kjer so pokopani številni papeži, vseh skupaj 150, med temi šest žena, ki so tudi edine, ki jim je bil dovoljen večni počitek med njimi.

Kristina je bila hčerka znanega bojevitega kralja Gustava Adolfa, ki je vrsto let vodil številne vojne v raznih evropskih deželah, največkrat iz verskih razlogov, saj so ga smatrali za nekakšen steber luteranstva.

Kristina se je rodila l. 1626, umrla pa l. 1689. Da je njeno življenje bilo zelo nenavadno, je razvidno tudi iz številnih knjig, ki so bile o njej napisane. O njej je bil posnet celo film, v katerem je glavno vlogo igrala slavna Greta Garbo.

Ko je zasedla prestol, ji je bilo komaj dvajset let. Bilo je to po smrti Gustava Adolfa, ki je padel v boju, nakar je ona postala «kraljica Gotov, Švedov in Vandalov». Še danes je na njenem sarkofagu razviden napis «Gothorum Svecorum Vandalorumque Regina».

Devet let potem, ko je zasedla prestol, je storila še eno od svojih mnogih nenavadnih dejanj: odpovedala se je prestolu v prid brata Karla Adolfa, in to za ceno 200.000 tolarjev letne rente.

Oblečena v najbolj preprosto črno obleko, toda s križem, ki ga je krasilo pet velikih diamantov, je dopotovala v Innsbruck v Avstriji, se odpovedala protestantstvu in prestopila v katoliško vero. Papežu Aleksandru VII. je napisala pismo, ta pa jo je v Rimu sprejel z največjimi častmi, jo namestil v vatikanski palači ter ji podaril 20.000 skudov. Vendar se Kristina, ki je v tistem času kazala veliko pobožnost, kar je papežu nedvomno močno koristilo v borbi proti luteranstvu, ni mogla povsem umiriti. Bila je zelo izobražena žena, ljubiteljica umetnosti in znanosti, pa je spričo tega tudi v Rimu začela okrog sebe zbirati številne osebnosti, ki so na tem področju kaj pomenile, oziroma tiste, ki so se za umetnost in znanost zanimali. Bila je udeležena tudi v nekaterih aferah. Smrt markiza Giovannija Rinalda Monaldeschija je recimo povzročila dokajšen škandal. Markiz je bil poveljnik njene dvorske straže, obenem pa tudi njen ljubimec. Da ga umore, je ukazala prav Kristina, vendar je kasneje trdila, da je padel v dvoboju.

Skušala je tudi ponovno zasesti švedski prestol, oziroma postati vladarica Poljske in Neaplja, a ji to ni uspelo. Umrla je v Rimu, takratni papež Inocenc XI. pa je odločil, da se pokoplje v Vatikanu. Blizu njene grobnice se nahajata tudi tisti, v katerih ležita Janez XXIII. in Inocenc IX.

Kristina je bila originalna, ekstravagantna, inteligentna in učena, ni pa bila — kot se je zatrjevalo lepa, marveč, nasprotno, grda. Natančno, kakšna je bila, ni vedel nihče, vsekakor pa ni bila kot Greta Garbo. Tako so zatrjevali zgodovinarji. Ko so zdaj odprli njeno grobnico in v njej našli neverjetno dobro ohranjeno glavo, je bilo moč ugotoviti, da pravzaprav ni bila tako grda, če je morda smrt ni olepšala.

Kakšen pa je bil razlog, da so njeno grobnico odprli? Dovoljenje za to je dal sam papež Pavel VI., in to na prošnjo švedske vlade. Odprtju je poleg predstavnika Vatikana prisostvoval tudi švedski veleposlanik. Glavna osebnost ob tej priložnosti pa je bil direktor nacionalnega muzeja v Stockholmu Carl Nordenfalk, ki je želel posneti masko Kristininega lica za razstavo «Kraljica Kristina in njen čas», katero bodo v Stockholmu odprli oktobra. Tu bodo razstavljeni razni predmeti in dokumenti iz njenega življenja, med njimi tudi nekateri, ki so doslej bili nepoznani. Carl Nordenfalk pravi: «Tako bo svet končno videl, kakšna je dejansko bila Kristina.»

Čas je v poslednji od treh krst, ki so se druga v drugi nahajale v sarkofagu, povsem uničil kraljičino telo in oblačila, vse se je razdrobilo v koščke ali se spremenilo v prah, samo glava je pod tankim slojem srebra ostala cela. Kristina ima na glavi krono, ki pa ni zlata, temveč iz medenine, okrasni kamni na njej pa so iz stekla. Ko so grobnico odprli, so številne televizijske in filmske kamere ob slepeči razsvetljavi reflektorjev posnele davno umrlo Kristino, tako nekako, kot se je še pred nekaj desetletji dogajalo z Greto Garbo, ki jo je bila v filmu prikazala. Zatem je bila napravljena tudi njena maska, nakar so grobnico spet zaprli in, kar je od Kristine ostalo, prepustili večnemu spanju, temi in miru.

Ameriška filmska industrija je letos zabeležila nov uspeh

NEW YORK, 29. — Leto 1965 je bilo prav gotovo zelo plodno za ameriško filmsko industrijo in ameriški film na splošno. Nepretano večanje proizvodnje in tudi števila kinematografskih dvoran navaja ameriške filmske ljudi, da gledajo z zaupanjem v bodočnost ter da pozabijo na bolj skromne uspehe v zadnjih letih. Po najnovejših podatkih bo leto, ki gre h koncu, dalo v celoti 168 filmov, vtem ko sta jih lansko in predlansko leto dali 155, v letu 1962 pa je ameriška filmska industrija izdelala komaj 142 filmov. Po istih podatkih se bo letošnji inkaso vrtel okoli 600 milijonov dolarjev.

Če gornji podatki kažejo na uspehe v količini proizvodnje, niso nič slabši podatki, ki govore o kakovosti filmske proizvodnje v minevajočem letu. Ostra tekma s televizijo ostaja še vedno živa, vendar se zdi, da se v zadnjem času ta borba med dvema najbolj popularnima vrstama zabave spreminja v nekakšno sodelovanje, ki ga cenijo tako televizijske družbe kot filmska industrija. Kakovost ameriških filmov se je izboljšala morda tudi na račun večje zrelosti občinstva, hkrati pa tudi na račun avtocenzure, ki so si jo naložili producenti sami, ki so se odločili za večjo liberalizacijo. Poleg tega sta študij umetnosti in kinematografska tehnika dobila svoje mesto tudi na vseučilišču.

Kar se tiče družbenega vidika glede tega vprašanja, je vredno omeniti dejstvo, da hollywoodski filmski studii delajo s polno paro in da se je brezposelnost med filmskimi ljudmi skrčila na najmanjšo mero. Komaj tretjina ameriških filmov se je v tekočem letu delala v tujini, vtem ko so Američani 1961. leta posneli kar 56 odst. svojih filmov v tujini. Tudi sodelovanje tujih umetnikov v ameriških filmih se je skrčilo na komaj 25 odst.

Ob tem ne smemo pozabiti, da hollywoodski filmski studii pogosto delajo tudi za televizijo. In prav v tem najdejo nekateri dokaze za boljše sodelovanje med filmom in TV. Res je sicer, da je v tem letu prišlo tudi do sodnih obravnav med filmskimi režiserji in TV družbami, ko sta n.pr. Preminger in Stewens tožila nekatere TV družbe, ker so svojevoljno «strigle» njuna dela. Toda to še ni dokaz, da sodelovanje med filmom in TV ne beleži novih korakov.

Tudi kar zadeva cenzuro, je treba priznati ne le že omenjeno liberalizacijo avtocenzure, pač pa tudi znake izboljšanja razpoloženja v krogih nekaterih organizacij, kot na primer «Katoliške legije za spodobnost», ki je celo spremenila svoje ime v «Katoliški urad za film». Poleg tega je tudi sodstvo izreklo nekaj sodb, ki kažejo težnjo po širšem in bolj elastičnem sprejemanju zakona o cenzuri.

Število kinematografskih dvoran se je povečalo; glavna festivala, newyorški in oni v San Franciscu, pa sta imela v letu 1965 izreden uspeh pri javnosti zaradi visoke kakovosti starih in novih filmov, ki so jih na njih predvajali. Tudi izvoz filmov iz Amerike je bil letos večji kot lani, uvoz pa se je povečal od 27 kar na 93. Ob koncu bi dodali še vladni načrt, po katerem se namerava ustanoviti nacionalni inštitut za filmsko umetnost. Po vsej verjetnosti bo ta inštitut v New Yorku.

Ko so razpisali natečaj, da bi izbrali dekle, ki bi bilo najbolj podobno umetnici Doris Day, se jih je javilo v Hollywoodu kar 50. Na sliki dve Parižanki, ki sta si zelo podobni in hkrati močno podobni Doris Day.

Fellinijeva «Giulietta» najboljši tuji film

NEW YORK, 29. — Fellinijev film «Giulietta degli spiriti» so newyorški filmski kritiki ocenili kot najboljši tuji film, ki je bil letos prikazan v ZDA. Pri tem ocenjevanju je sodelovalo 17 newyorških filmskih kritikov in priznanje bo Felliniju izročeno 29. januarja prihodnjega leta.

Angleški film «Darling» pa je bil ocenjen kot najboljši film sploh, njegov režiser John Schlesinger pa kot najboljši režiser. Ta film je dobil še tretje priznanje. Julie Christie je bila ocenjena kot najboljša filmska umetnica leta. Za najboljšega filmskega umetnika pa so v tem okviru ocenili Oskarja Wernerja, torej nemškega umetnika, ki je igral glavno vlogo v filmu «Ladja blaznežev».

Priznanje, ki ga je dobil Fellini tokrat, je že peto njegovo tovrstno priznanje. Pred tem so bili priznani kot najboljši tuji filmi, predvajanimi v ZDA, naslednji Fellinijevi filmi: «Cesta», «Cabiriine noči», «Sladko življenje» in «Osem in pol». Za «Cabirio», «Cesto» in «Osem in pol» je Fellini dobil tudi Oscarje.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 30. DECEMBRA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Ansambel Larcange; 12.00 Za smeh in dobro voljo; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel «Le Tigri»; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Klasiki moderne glasbe; 18.50 Kitarist Pizzigoni; 19.00 Pisani balončki; 19.30 Parada orkestrov; 20.00 Šport; 20.30 Z ital festivalov popevk; 21.00 «Don Juan», igra v petih dejanjih; 22.30 Sopranistka Tatjana Kraljeva; 22.50 Nežno in tiho.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Orkestri; 13.40 Med zgodovino in legendo; 13.50 Simf koncert; 14.35 S tekmovanja zborov v Gorici.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Saksofonist F. Panetti; 11.40 Uspele melodije; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Klasiki v ritmu; 14.00 Glasba po željah; 15.00 Iz operetnega sveta; 15.45 Domače viže; 16.20 Srečanje z Leonidom Leonovom; 16.40 Simf. koncert; 17.45 Plošče; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Eddie Barclay igra za vas; 22.35 Nočni motivi.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Ital. melodije; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. narodni plesi; 11.30 Schumannove skladbe; 11.45 Godala; 13.25 Pesmi leta; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Koncerti in baleti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 V diskoteki; 17.25 Lahka glasba; 18.10 Gioacchino Rossini; 18.55 Orkester Migliardi; 20.30 Glasba iz Južne Amerike; 21.00 M. A. Nekrasov: «Jesensko dolgočasje»; 21.45 Lahka glasba; 22.15 Varšavski kvintet.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 8.30 Fantazija in orkester; 9.35 Glasbeno-govorni spored; 10.40 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 12.00 Romantično potovanje; 14.05 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.15 Kolesa in motorji; 15.35 Miniaturni koncert; 16.00 Rapsodija; 16.40 Panorama; 17.15 Zapojmo jih skupaj; 17.25 «Srečno pot»; 17.35 Enciklopedija; 17.45 W. Thackeray: «Le memorie di Barry Lindon»; 18.35 Vaši izbranci; 20.00 Filmske novosti; 21.40 Glasba v večeru; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Filmske novosti; 18.45 Bonfortijeve skladbe; 19.00 Medicinske vede; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Sibeliusove skladbe; 21.50 Zahodna Nemčija danes; 22.35 Skladba Romena Vlada.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Od parnega stroja do atomske centrale; 9.25 Vurnik — Škerjanc: Meseci; 9.40 Stari in novi znanci; 10.15 Naši kolektivi čestitajo; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Francoske skladbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez hrib in dol; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Srečno 1966!; 14.35 «Enajsta šola»; 15.15 Prenos smučarskih skokov v Obersdorfu; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Klavirski kvartet; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 21.00 Literarni večer — Ch. Vildrac: Sovražna očetu; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 Misli in čustva ob Chopinu; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

17.30 Spored za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Življenje in delo Michelangela; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Skupno življenje; 22.15 Prireditve med tednom; 23.00 Dnevnik

II. kanal

20.20 «Giannino in casa Marallis»; 21.00 Dnevnik; 21.15 TV pošta; 22.00 Sejem sanj.

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 17.40 Tisočkrat «zakaj?» — oddaja za otroke; 18.25 Obzornik; 18.45 Skadarsko jezero; 19.10 Plesni orkester RTV Ljubljana; 19.40 Brez parol — mladinska oddaja; 20.00 Dnevnik; 20.30 Baletna oddaja; 20.45 G. Donizetti: Hči polka — opera; 22.30 Lirika; 22.40 Zadnja poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Precejšnja napetost v poslovnih odnosih. Ne dotikajte se nekega delikatnega vprašanja v družinskem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pogumno se boste odločili za ukrep, ki vam bo zagotovil izdaten gmotni uspeh. Neko prijateljstvo se bo spremenilo v globlje čustvo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dan ne bo primeren za poslovne stike in razgovore. Ne dovolite, da bi vas obvladovala čustva.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Priporočljivo je, da za utrditev svojega poslovanja sprejmete nekatere nove organizacijske ukrepe. Bodite bolj odločni v odnosu do najmlajših.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zelo ugodni pogoji za vse, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Vaš čustveni uspeh bo danes odvisen od nekega razgovora.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Skušajte kar najbolj natančno izpolnjevati načrt, ki ste se zanj odločili. Vsi družinski člani bodo pripravljeni podpreti neko vašo pobudo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Zagotovljen vam je lep finančni uspeh, vendar samo, če v odločilnem trenutku ne boste izgubili svoje prisebnosti.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V nekem delikatnem podvigu računajte samo nase. Zvezde vam danes zagotavljajo lep čustveni uspeh.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne predajajte se pretiranemu navdušenju, ker bi se pri tem lahko spotaknili. Neki prijatelj vam bo povzročil manjšo nevšečnost.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dan bo za vas potekel ugodno, kljub manjšemu nesporazumu. Lahko računate na pomoč vseh prijateljev in sorodnikov.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Povečal se bo vaš ugled v širšem krogu poslovnih ljudi. Deležni boste nekega obiska, ki vas bo spravil v dokajšnjo zadrego.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Presenetljiva rešitev nekega finančnega vprašanja vas bo ponovno postavila na noge. Začnite se pravočasno pripravljati na naloge, ki vas čakajo ob novem letu.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,4, najnižja 6,6, ob 19. uri 7; vlaga 53 odst., zračni tlak 1015,9 raste, veter 23 km severovzhodnik, sunki 45 km na uro, nebo 6 desetin pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 12,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 30. decembra
Evgen
Sonce vzide ob 7,46 in zatone ob 16,29. Dolžina dneva 8,43. Luna vzide ob 11,58 in zatone ob 23,59
Jutri, PETEK, 31. decembra
Silvester

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA ODBORA

Skoraj pol milijarde lir za izvedbo raznih javnih del

Najem 190 milijonov lir za gradbo šolskega poslopja za italijansko in slovensko srednjo šolo na Proseku

V torek je bila zadnja letošnja seja tržaškega občinskega odbora. Odborniki so sprejeli vrsto sklepov za razna javna dela v skupni vrednosti skoraj pol milijarde lir. Poleg tega se je odbor za sprejem nekaterih nujnih sklepov pred koncem leta poslužil člena 140 pokrajinskega in občinskega zakona, da je lahko izkoristil razpoložljivi denar letošnjega poslovnega leta, ker bi ga v nasprotnem primeru po novem letu ne mogli več uporabiti. Nekatere od teh sklepov bo odbor predložil občinskemu svetu na prihodnjem zasedanju samo v potrditev, druge pa v razpravo in odobritev.

Med sprejetimi sklepi občinskega odbora so nekateri zelo važni, ki se nanašajo zlasti na gradnjo novih šolskih poslopij. Tako so odborniki sklenili, da bo občina najela 190 milijonov lir posojila za gradnjo novega šolskega poslopja za enotno slovensko in italijansko srednjo šolo na Proseku. Načrte in predračune za to novo šolo so izdelali že pred mnogimi leti. Z omenjenim posojilom je bilo to vprašanje končno konkretno načeto, čeprav se še ne ve, kdaj se bodo dela lahko začela. Poleg tega pa je odbor sklenil dodeliti dela za gradnjo osnovne šole v Grljanu, ki bo stala 57 milijonov lir, in otroškega vrtca pri Sv. Jakobu, za katerega bodo porabili 72 milijonov. Za ti dve novi šolski zgradbi ima občina denar že na razpolago. Njuna gradnja pa se še ni začela, ker se na prvi dražbi ni prijavilo nobeno podjetje. Z dodelitvijo del po zadnji dražbi pa je to vprašanje končno rešeno. 5 milijonov lir pa bo občina porabila za vzdrževalna dela in za nekatera nova dela v šoli v Ulici Vasari.

Ostali sklepi se nanašajo na dela v mestnem akvariju, kjer bodo porabili 10 milijonov lir. Prav tako bodo porabili 10 milijonov lir za razna dela v gledališču «Verdi», kulturnem krožku in gledališkem muzeju; 14 milijonov lir bodo porabili za gradnjo dela Koprske ulice in za gradnjo vozla z Ulico Baiamonti; 11 milijonov za razširitev Lonjerske ceste pri železniškem nadvozu, kjer ob nalivih voda zakrije cesto in povzroča velike težave prometu; 30 milijonov so določili za ureditev središča naselja S. Sergio, kjer bodo zgradili notranje ceste in zelene grede; 70 milijonov bodo stala dela za gradnjo drugega odseka ceste v Rocolu, ki je dejansko podaljšek Ulice S. Pasquale; 5 milijonov pa za gradnjo nekaterih opornih zidov.

Sindikalni skupščini

Včeraj sta bili v Trstu dve enotni sindikalni skupščini. Ob 17. uri so se sestali delavci Tovarne strojev, katerim sta tajnika FIOM-CGIL in kovinarskega sindikata Delavske zbornice poročala o sporazumu o akordnem delu v tej tovarni. Spor med delavstvom in ravnateljstvom tovarne je trajal tri mesece. Vodstvo je namreč hotelo uvesti takšne nove pretirane norme, da bi bilo delo za delavce mnogo bolj naporno, a bi zaslužili manj kot doslej. Pri tem ne bi niti obvestili delavcev in njihovih zastopnikov vnaprej o višini teh norm. Zato so delavci večkrat stavkali. Sedaj sta CRDA in Intersind končno pristala na takšno rešitev, da se razpredelnice o normah poenostavijo. Vsakikrat bo ravnateljstvo izobesilo nove tarife po osem dni v prizadetih oddelkih. Tako se bodo delavci in notranja komisija seznanili z novimi tarifami (normami) ter jih lahko vsak trenutek preučili.

Sindikata sta tudi dosegla, da se zviša odstotek akordnega dodatka delavcem, ki niso v polni proizvodnji brez lastne krivde, od 20 na 31 odstotkov. Končno so se sporazumeli tudi glede reševanja sporov in glede glob. Delavci so na skupščini na splošno ugotovili, da je sporazum zadovoljiv.

Ob 18.30, pa so se zbrali na enotni skupščini delavci, zaposleni pri čiščenju ladijskih trupov in njih prepleskavanju. Ti delavci imajo posebno pogodbo, ki pa bo jutri zapadla. Delavci so se sporazumeli glede zahtev za sklenitev nove, ugodnejše delovne pogodbe.

Najnižja kvota za lotto odslej 100 lir

S prihodnjim žrebanjem državne loterije (lotto), ki bo v ponedeljek 3. jan. 1966 namesto (zaradi praznikov) v soboto 1. jan., bo najnižja igralna kvota znašala 100 lir in ne več 50 lir kot doslej. Do te spremembe je prišlo delno zaradi spremenjene vrednosti lire, delno pa zaradi pospešenja dela v igralnicah.

Obveščamo čitatelje, da bomo od jutri dalje tudi v našem listu vsak petek objavljali prognozo za lotto v obliki sistema, ki je veljaven za vse dnevnike v Italiji.

Resolucija sveta Slovenske skupnosti

Svet Slovenske skupnosti nam je poslal v objavo naslednjo resolucijo:

«Svet Slovenske skupnosti je z obžalovanjem zvedel, da je tržaška prefektura dostavila 23. decembra dolinskemu županstvu v objavo novi seznam zemljišč, ki jih namerava razlastiti za pristaniško ustanovo EPIT. Gre za zemljišča, ki jih je vseboval že drugi seznam, objavljen v avgustu tl., ter za znatne druge površine v neposredni bližini Doline.

Slovenska skupnost ugotavlja, da je prefektura sprejela pritožbe, ki jih je vložil Odbor za pomoč razlaščencem proti razlastitvi zemljišč iz drugega seznama. Odbor je namreč dokazal, da EPIT ni upravičen zahtevati razlastitve za petrolejske naprave. Te številne pritožbe so pripomogle, da zdaj ponujajo dvakrat višje cene kot meseca avgusta za ista zemljišča.

Slovenska skupnost opozarja, da je tudi sedanji postopek nepravilen in pravno neosnovan. Tudi ponujene cene so še vedno prenizke.

Dalje z ogorčenjem ugotavlja, da vsebuje zadnji seznam obsežne nepremičnine, ki jih ne potrebuje naftovodna družba, kar pomeni, da gre za nedopustno odvzemanje slovenske zemlje v špekulativne namene.

Svet Slovenske skupnosti protestira proti takšnemu raznarodovalnemu početju in poziva vso slovensko javnost in organizacije, naj podprejo našo borbo za zaščito narodnih in gospodarskih koristi.»

Tržaški gospodarstveniki januarja v Budimpešto

V januarju prihodnjega leto bo posebno odposlanstvo tržaških špediterjev, industrijskih in trgovinskih operaterjev na pobudo tukajšnje trgovinske zbornice obiskalo Budimpešto, kjer bo navezalo nove stike s predstavniki madžarskega gospodarstva. Zbornica vabi vse industrijce in trgovce, ki bi radi sodelovali pri teh prizadevanjih in sploh pri novih pobudah, ki gredo za tem, da se v bodoče tržaški emporij tesneje poveže z madžarskim poslovnim svetom, da se udeleže pripravljalnega sestanka, ki bo na zbornici v torek, 4. januarja, ob 18. uri.

POPRAVEK

Tiskovni urad tržaške pokrajine sporoča, da se je v tiskovno poročilo z dne 27. tm. o zasedanju komisije za kmetijstvo vrinila pomota glede podatkov za devinsko-nabrežinsko občino. Prijavljena vsota za škodo po neurjih v tej občini ni znašala 4.5 milijona, kot je bilo pomotoma javljeno, pač pa 40.5 milijona (točno 40 milijonov 512.900 lir), ugotovljena škoda pa je znašala 20 milijonov (točno 20.030.000 lir).

IZ POROČILA TRGOVINSKE ZBORNICE ZA NOVEMBER

Prodaje v novembru in v začetku decembra niso prinesle pričakovane poživitve trga

Kmetijstvu je november prinesel le malo dobrega - Tudi kadilci so pokadili manj kot v oktobru - Občuten padec turističnega prometa

Po običajnih statističnih podatkih, ki jih redno objavlja trgovinska zbornica, tudi november ni prinesel pričakovane poživitve na tržaškem trgu. Še v decembru, z nastopom različnih praznikov, ni prodajna akcija posameznih trgovcev popolnoma uspela, običajni Miklavžev sejem v Drevoredu XX. septembra pa je, kakor znano, zmotila polemika o tem, ali je bilo prav, da je tržaška občina dovolila letos večjemu številu tujih krošnjarjev, da so s svojimi stojnicami zasedli celo del Ul. Battisti, ali pa bi bila bolje storila, ko bi dovolila nastop na sejmu le manjšemu številu domačih krošnjarjev.

Prodaje blaga na drobno so se tudi v novembru razvijale razmeroma počasi in brez vsakega elana. Z nastopom hladnega vremena se je nekoliko razvil le promet v trgovinah z izdelanimi zimskimi oblačili in obutvijo, toda tudi na tem področju je bilo opaziti, da kupujejo potrošniki neobhodno potrebne artikle, o kakšnem širšem nakupovanju pa ni bilo govora. V vseh trgovinah so zaloge še obilne, kljub povečanemu obtoku likvidnega denarja pa so se tudi v novembru prodaje raznega blaga na obroke občutno razvile.

Na tržišču s prehrambenimi izdelki na debelo so v novembru zabeležili rahlo izboljšanje pri mesnih preparatih in mlečnih izdelkih, občutno pa so se povečale prodaje vina, in sicer zaradi novosprejetega zakona, ki je v bistvu naperjen proti proizvodnji in razpečavanju nepristnega in ponarejanega vina. Tržišče z eksotičnimi začimbami je nekoliko oživelo, prekupčevalci s kavo pa so v novembru razvili počasnejšo aktivnost. Pražilci kave so nabavili le strogo potrebne količine surovin. Tranzitne operacije so ostale na običajni višini, prav tako se ni v novembru posebno razvila tranzitna trgovina z lesom. Tudi na trgu z gradbenim materialom so zabeležili le malo poslov, na trgu z barvastimi kovinami pa je mesec prinesel rahlo razgibanje.

Kmetijstvu je november prinesel le malo dobrega: najprej je deževalo, pozneje se je temperatura občutno znižala, na koncu pa je opravil svoje še veter, tako da so kmetje na splošno zaostali z običajnimi sezonskimi opravili. V živinoreji se stanje ni bistveno spremenilo. Živina je pretežno zdrava, razpoložljivost krme ne vzbuja posebnih skrbi.

Na turističnem področju je november prinesel neugodno nazadovanje: lani so na našem področju našteli 27.608 domačih in 18.354 tujih gostov, letos pa samo 24.946 domačinov in 15.495 tujcev. Število prvih se je letos skrčilo za 9,6, število drugih pa kar za 15,6 odst. Kljub temu kaže turistična bilanca za prvih enajst mesecev v primerjavi z lansko pozitiven saldo, saj je v tem razdobju število domačih turistov narastlo od 336.040 na 361 tisoč 196, število tujih pa od 279.607 na 281.147.

V tržaških železarskih obratih so v novembru proizvedli 18.967 ton surovega železa in 8330 ton železarskih posod, s tem pa se je proizvodnja od januarja do vključno novembra dvignila na 245.685 ton surovega železa in na 86.617 ton železarskih posod. (Lansko leto je prva postavka dosegla komaj 158 tisoč 52 ton.) V obeh petrolejskih čistilnicah so v novembru predelali 131.561 ton nafte, s čimer se je količina predelana do konca novembra dvignila na 1,620 000 ton, ter je bila za 12,3 odst. večja od lanske, ki je znašala 1.413.056 ton. V tovarni jutinih izdelkov so v novembru proizvedli 3214 stotov prediva, platna in jutinih vrec. Ta količina je bila za 2,7 odst. manjša od proizvodnje v novembru lanskega leta. Tudi celoletna proizvodnja kaže nevarne znake zastoja v primerjavi z lansko, saj so letos našteli vsega skupaj (do konca novembra le 36.986 stotov proizvedenega blaga, medtem ko je znašala proizvodnja v ustreznem razdobju lanskega leta 37.675 stotov.

Tržaški kadilci so v novembru upepelili 36.835 kg monopolnega tobaka, in sicer kaže ta količina 16,9-odstotno nazadovanje v primerjavi s preteklim oktobrom. Od januarja do novembra je potrošnja tobačnih izdelkov dosegla 459.094 kg, to je za 0,2 odstotka manjšo količino kakor v prvih enajstih mesecih lani. Tržaške gospodinje so v novembru kupile v trafikah 1598 stotov soli, s čimer je dosegla potrošnja tega blaga v prvih enajstih mesecih 17.944 stotov. V istem razdobju lanskega leta so gospodinje pospravile 2,3 odst. več soli, to je 18.372 stotov.

Potrošnja mesa v mestu je znašala v novembru 9981 stotov (5,7 odst. več kakor lani). V primerjavi z lanskim letom se je potrošnja v prvih enajstih mesecih letos povečala za 0,1 odst., in sicer od 107 tisoč 216 na 107.346 stotov. Potrošnja rib, mehkužcev in lupinarjev je dosegla v preteklem novembru 2139 stotov, v prvih enajstih mesecih skupaj pa 31.005 stotov. Letošnja potrošnja je bila za 4,7 odst. višja od lanske, ki je znašala 29.620 stotov.

Na občinsko tržišče z zelenjavo in sadjem na debelo so v novembru pripeljali iz raznih krajev 27.027 stotov zelenjave in krompirja ter 25.705 stotov sadja. V novembru lanskega leta je znašala prva postavka 23.563, druga pa 23.602 stota.

Posredni davek na promet je v novembru vrgel 1.816 milijonov lir, od tega 1.347 milijonov samega prometnega davka IGE. Ta podatek ne upošteva tistih davkov, ki so jih zavezanci nakazali direktno na davkarije v Milan ali v Rim.

V novembru so na Tržaškem zašla v stečaj tri podjetja (prav toliko so jih našteli tudi v novembru 1964), raznih stavk pa se je tega meseca udeležilo 7911 delavcev. Na dan 30. novembra je bilo v delovnem odnosu na Tržaškem 92.855 delavcev in uradnikov, to je 46 ljudi manj kakor konec oktobra. V primerjavi s stanjem konec novembra lanskega leta, se je število zaposlenih na našem področju zmanjšalo za 4,1 odst., brezposelnih je bilo 30. novembra letos 7194, to je 15 več kakor konec novembra lanskega leta.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR
prireja
veliko silvestrovanje
v klubskih prostorih
KULTURNEGA DOMA
PLES OD 21. DO 4. URE
IGRA ORKESTER «I MODS»
Rezervacija miz vsak dan v Tržaški knjigarni od 18. do 19. ure in eno uro pred začetkom plesa pri blagajni Kulturnega doma v Ul. Petronio.
CENE ZMERNE!

Z odličnim Netopirjem zaključen prvi del operne sezone

«Netopir» Johanna Straussa ml. je tista dobrih devetdeset let stara opereta, ki se še vedno krepko drži ne le v družbi drugih operet temveč se tudi uspešno uvršča v operne repertoarje. Njena glasbena veljava ji bo gotovo to častno mesto ohranila za vedno. V razvoju operete pa pomeni «Netopir» še pomemben datum, saj so prav s to opereto prišli prvič na oder navadni, vsakdanji ljudje — poleg princev tudi navadne služkinje in ječarji. Vsi ti so v opereti prav tako ali še bolj zabavni in veseli kot prejšnja nesodobna in nezemska bitja.

Seveda pa zahteva dobra in dostojna izvedba te operete odlične pevce in igralce. In tudi to pot moramo priznati, da je uprava gledališča «Verdi» poskrbela za odlično zasedbo, ki po pevski in igralski plati prav dobro rešuje vse probleme izvedbe. Alvinia Misciana (Eisenstein) poznamo tudi kot opernega pevca in je razumljivo, da je vlogo podal pevsko neoporečno ter znal tudi v igri pokazati potreben šarm. V tem niso za njim zaostajali Renato Cesari (ravnatelj ječe), Claudio Giombi (Orlovski) in Guido Mazzini (dr. Falke), ki vsi trije tudi imenitno pojejo. Carlo Franzini (Alfred) spada tudi v to lepo skupino pevcev in igralcev. Posebne hvale pa morata biti deležni Edda Vincenzi (Rosalinda) in Edith Martelli (Adele). Prva razpolaga z močnim in lepo barvanim glasom prave operne pevke, druga pa zlasti pevsko daleč prekaša navaden tip subrete. Walter Artioli (Blind) in Enrico Dezan (Zaba) skrbita — zlasti drugi — za zabavo, ne da bi tudi pela. Ombreta De Carlo pa je morala nastopati kot Adelina sestra in kot prva plesalka — poleg Loredane Furno, Cira De Pardo in Adriana Vitaleja. Povedati je treba, da so to pot plesalci zares zaplesali nekaj dobrih plesov, ki so v predstavo vneseni, seveda na Straussovo glasbo. Vsekakor se je poznala koreografija Gise Geert. Vito Molinari je delo spretno režiral, tako da je bila na odru vedno živahnost, ne da bi prišlo do kakršnih koli nepotrebnih cenenih efektov. Glasbeno vodstvo je imel v rokah nemški dirigent Hans Walter Kaempfel. Tudi delo zborovodje Giorgia Kirschnerja je bilo za uspeh pomembno.

S to opereto je gledališče postreglo za dobro zabavo okrog novega leta. Obenem se z njo zaključi prvi del sezone, ki se bo nadaljevala v zadnjih dneh januarja. V vmesnem času pa bo Stalno gledališče iz Genove nastopilo z delom «Zenova zavest» Tullia Kezicha (po Italu Svevu), gledališka skupina Salva Randoneja in Nede Naldi pa bo igrala «Večnega soproga», ki ga je Neda Naldi priredila po Dostojevskem.

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVKO SKAMPERLE»
priredi dne 31. t.m. ob 21. uri v dvorani na stadionu 1. maj Strada di Guardiella 7
tradicionalno
SILVESTROVANJE
IGRAL BO PRVOVRSTNI ORKESTER
Rezervacija miz na sedežu društva 26. t. m. od 11 do 12. ure in naslednje dni vsak večer od 20.30 do 21.30 ure.

Slovensko gledališče v Trstu
Jubilejna sezona 1965-66
V KULTURNEM DOMU V TRSTU
J. Robert — J. Duvivier — H. Jeanson
Marie - Octobre
igra v dveh dejanjih
Režija: BRANKO GOMBAČ
Scena: DEMETRIJ CEJ
Prevod: BRUNO HARTMAN
Osebe:
V naslovni vlogi
ŠTEFKA DROLCEVA (kot gost)
Danes, 30. t. m. ob 21. uri (INVALIDSKI ABONMA)
V nedeljo, 2. januarja ob 16. uri
V sredo, 5. jauuarja ob 21. uri
V četrtek, 6. januarja ob 16. uri
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za drugo predstavo Straussove operete «Netopir», ki bo danes ob 20,30 za red C v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih.

Kino

Nazionale 15,30 «La grande corsa» Technicolor, Panavision 70 mm, Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.
Arcobaleno 16,00 «Il principe guerriero» Technicolor, Charlton Heston, Richard Boone, Maurice Evans.
Excelsior 15,30 «Lady L» Eastmancolor, Sophia Loren, Paul Newman, David Niven.
Fenice 14,30 «Agente 007 Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor, Sean Connery.
Grattacielo 15,30 «Made in Italy» — Technicolor, Alberto Sordi, Virna Lisi, Nino Manfredi, Catherine Spaak, Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16,00 «Due marines e un generale» Technicolor, Franco Franchi Ciccio Ingrassia. Zadnji dan.
Filodrammatico 15,30 «Vento caldo» Technicolor, Troy Donahue, Connie Stewens.
Aurora 16,00 «Ipcress».
Cristallo 16,00 «Casanova 70» Technicolor, Marcello Mastroianni, Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 16,00 «Tre per una rapina» Barbara Steele.
Capitol 15,30 «Se non avessi più te» Gianni Morandi, Laura Efrikian, Nino Taranto
Impero 16,30 «Il compagno don Camillo».
Vittorio Veneto 16,00 «Una moglie americana» Ugo Tognazzi, Technicolor, Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16,30 «Arriva Speedy Gonzales» Risanke v technicolorju. Zadnji dan.
Astra 16,30 «Capitan Sinbad».
Astoria 16,30 «Cannoni a Batasi».
Abbazia 16,00 «Donne inquiete» Robert Stack, Joan Crawford. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16,00 «Una nave tutta matta» Technicolor, Robert Walker Sledi barvna risanka.

ENOTNA SKUPŠČINA OBEH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Uspela stavka uslužbencev prevoznih avtobusnih podjetij

Stavkalo je 85 odstotkov uslužbencev, tako da so odpeljali le 3 avtobusi podjetja USA v Sappado in Bocen

Kakor po vsej državi so včeraj tudi v Trstu stavkali uslužbenci prevoznih avtobusnih podjetij, ker se združenje lastnikov teh podjetij (ANAC) noče pogajati za sklenitev nove delovne pogodbe, čeprav je stara zapadla že 30. septembra. Stavke se je udeležilo 85 odstotkov uslužbencev, tako da je bil popolnoma ustavljen v promet na vseh avtobusnih progah razen na progi proti Sappadi, Pustriški dolini in Bocnu, katero ima v zakupu podjetje USA. Iz Trsta oziroma iz Bocna so zato včeraj odpotovali le trije avtobusi tega podjetja.

Uslužbenci avtobusnih podjetij zahtevajo izboljšanje osnovnih prejemkov, skrčenje delovnega urnika ter še nekatere druge normativne izboljšave tako da bi se njihovi prejemki približali prejemkom v mestnih podjetjih. Združenje ANAC pa pravi, da ne more sprejeti teh zahtev, češ da so prevozna podjetja v slabem položaju, ker ni vlada izpolnila svojih obljub glede raznih davčnih in drugih olajšav. Skratka, lastniki avtobusnih podjetij prtijo krivdo vladi in se tožijo nad slabim položajem. Posledice vsega tega pa naj bi nosili delavci.

Stavka je močno prizadela zlasti prebivalce tistih predelov, kjer ni železnice, tako da so imeli težkoče pri prihodu v mesto.

Stavkajoči uslužbenci so se včeraj sestali na sedežu Delavske zbornice, kjer sta tajnika sindikata CGIL Valentinis in tajnik sindikata Delavske zbornice Milanese orisala glavne točke spora in zahteve, ki so jih sindikati na vsedržavni ravni postavili združenju ANAC. Uslužbenci so poudarili, da se popolnoma strinjajo s temi zahtevami ter da so pripravljeni na nadaljnjo borbo.

Seja repentaborskega občinskega sveta

Sinoči je bila na Repentabru izredna seja občinskega sveta, ki je razpravljal o nekaterih upravnih zadevah. Ob začetku seje je župan poročal o delovanju občinskega odbora in je med drugim povedal, da je vladni komisar dodelil repentaborski občini 8 milijonov lir državnega prispevka za javna dela. S tem denarjem bodo v glavnem uredili in popravili nekatere ceste in poti. Za kritje primanjkljaja letošnjega proračuna pa je vladni komisariat dodelil le 2.824.000 lir državnega prispevka (predvideni primanjkljaj je znašal 18 milijonov lir).

Sledila so vprašanja nekaterih občinskih svetovalcev, katerim je župan takoj odgovoril. Med drugim je bilo govora o nujnosti popravila stavbe osnovne šole in izgradnje nove šolske stavbe. Nato so občinski svetovalci soglasno odobrili pogodbo za najemnino občinskega kamnoloma in določili pogoje ter letno najemnino. Z večino glasov pa so odobrili povišek trošarine na električno energijo od dosedanjih 10 na 15 lir za kilovat.

Ob koncu seje je župan želel občinskim svetovalcem in njihovim družinam srečno in uspehov polno novo leto.

Novoletna zapora uradov jugoslovanskega generalnega konzulata

Uradi jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu bodo zaprti dne 1., 2. in 3. januarja 1966 zaradi novoletnih praznikov.

SEJA OŽJEGA ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Poročilo odbornika Gabriellija o razvoju maloobmejnega prometa

Zahteval je izjemne ukrepe in koncesije za zaščito finančnih in gospodarskih koristi države v obmejnih pokrajinah

Na zadnji seji ožjega odbora trgovinske zbornice, ki ji je načeloval predsednik dr. Caidassi, je glavni tajnik dr. Steinbach kratko poročal o sestanku predstavnikov Državnega združenja trgovinskih zbornic, ki je bil v Rimu 17. t. m. in ki so se ga udeležili tudi minister za bilanco Pierraccini, minister za kmetijstvo Ferrari-Aggradi, minister za finance Tremelloni ter podtajnik na ministrstvu za industrijo in trgovino sen. Oliva. Predsednik združenja trgovinskih zbornic Radice Fossati je na estanku prebral poročilo o delovanju teh organizacij v letu 1965 ter je kratko orisal tudi zadnji razvoj gospodarskega življenja v posameznih pokrajinah v državi.

Odbornik Gabrielli je spregovoril o razvoju maloobmejnega osebnega prometa med Trstom in jugoslovanskim zaledjem ter je opozoril na težave, v katere spravlja ta promet tržaške trgovce, zlasti kar se tiče prodaje goriva, mesa in nekaterih drugih blagovnih vrst. Odbornik je naglasil, da ta pojav odteguje dnevno tudi mnogo denarja državnim blagajnam ter je postavil zahtevo po izjemnih ukrepih in posebnih koncesijah, ki naj jih osrednja vlada dovoli obmejnim pokrajinam, tako da bodo primerno zavarovane finančne in gospodarske koristi države, obmejnega prebivalstva in lokalnih trgovcev.

Glavni tajnik dr. Steinbach je nato poročal še o kongresu o svobodnem gibanju delovne sile v okviru Evropske gospodarske skupnosti, ki ga je 4. in 5. decembra v Benetkah priredil Center za informacije in proučevanja pri EGS.

Odbor je nato vzel v pretres vprašanje dograditve Inštituta za ceste in prevoze pri tržaški univerzi, ter je zadolžil predsednika dr. Caidassija, da stopi v tej zvezi v stik s predstavniki vseh prizadetih ustanov in organizacij. Na koncu je stekla še razprava o nekaterih notranjepravnih zadevah, med temi o poslovanju tržaške borze v novem letu.

HUDA PROMETNA NESREČA NA TRBIŠKI CESTI

Eden mrtev in eden hudo ranjen pri silnem trčenju z avtomobilom

Do nesreče je prišlo, ker motorist ni upošteval znaka «stop» in je zavozil preko ceste v trenutku, ko je po njej pripeljal avtomobil

Dva težko ranjena vespista in laže ranjena zakonca, je tragični obračun hude prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj zjutraj na trbiški cesti v neposredni bližini križišča občinske ceste proti Katinari. Nesrečo je treba pripisati neprevidnosti vespistov in omejeni vidljivosti zaradi megle, ki je v včerajšnjih jutranjih urah pokrivala zgornjo okolico.

Huda nesreča se je pripetila ob 7.10, ko je 25-letni mizar Egon Leban iz Bazovice št. 165 po trbiški cesti, v smeri proti središču, vozil svoj avto «volkswagen» TS 59856, v katerem se je peljala tudi njegova 24-letna žena Darinka Jerič. Prav tedaj je navzdol po občinski cesti s Katinare z vespo TS 31867 privozil 25-letni delavec Alfredo Mottica iz Ul. delle Docce 15, na zadnjem sedežu vespe pa se je peljal 40-letni delavec Umberto Persel iz Ul. San Biagio 5. Oba vespista sta bila namenjena v bližnjo opekarno, kjer sta uslužbena. Ko je Mottica privozil na križišče, ni upošteval prometnega znaka «stop» in je nadaljeval vožnjo čez trbiško cesto. Morda pa zaradi megle ni videl prihajajočega Lebanovega avta, ali pa je morda mislil, da mu bo uspelo speljati čez cesto.

Neprevidnost je bila za Mottico in za Persela usodna. Leban je v trenutku zagledal vespo pred seboj. Hitro je zavrl in istočasno zavil na levo stran ceste, da bi se izognil trčenju. Žal mu zavijanje ni uspelo in avto je z vso silo treščil v vespo. Sunek je bil tako močan, da je vespo zanesel nad 50 metrov naprej, Mottico pa je sunek vrgel na prednji del avtomobila in je nato hudo ranjen padel na asfalt. Persel pa je tudi hudo ranjen obležal na cestišču, potem ko se je prevrnil z vespe.

Nekateri mimoidoči so prihiteli na kraj nesreče in skušali nuditi pomoč nesrečnima vespistoma, drugi pa so Lebanovim pomagali iz razbitin «volkswagna». Zakonca sta se pri nesreči samo laže poškodovala. Medtem je nekdo poklical rešilni avto RK. Bolničarji so vse štiri ponesrečence odpeljali v bolnišnico, kjer so Mottico in Persela nemudoma sprejeli na nevrokirurški oddelek. Motticovo zdravstveno stanje je zelo kritično; pri nesreči se je hudo pobil po glavi in začel krvaveti iz levega ušesa. Ker je bil v predsmrtni nezavesti, so zdravniki izrekli strogo pridržano prognozo. Za Persela so si tudi pridržali prognozo, ker se je hudo ranil po glavi in levi obrvi ter si zlomil levo stegnenico in nogo. Egonu in Darinki Leban so zdravniki nudili prvo pomoč zaradi lažjih ran po obrazu in udih ter ju nato odslovili s prognozo okrevanja v enem tednu.

Potem ko so karabinjerji na kraju hude nesreče opravili vse potrebne formalnosti, so uslužbenci podjetja Zampa odstranili močno poškodovani vozili.

Pozno sinoči smo zvedeli, da je ob 16.30 za hudimi posledicami jutranje nesreče podlegel Umberto Persel, ki se je peljal na zadnjem sedežu vespe. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Zdravstveno stanje ponesrečenega Alfreda Mottice pa je še vedno kritično.

Tržaški socialdemokrati na zborovanju v Trevisu

Tržaška delegacija PSDI, ki so jo sestavljali tajnik federacije Oberdan Pierandrei, podtajnik Giuseppe De Gioia, odbornik Lucio Lonza in deželni tajnik Giorgio Cesare, se je udeležila socialdemokratskega zborovanja za Tri Benečije v Trevisu. Zborovanja so se udeležili tudi podtajnik stranke posl. Cariglia, podtajnik v notranjem ministrstvu posl. Ceccherini, senator Zannier in goriški podžupan Candussi. Na zborovanju so razpravljali o nekaterih političnih in organizacijskih vprašanjih v zvezi s kongresom PSDI, ki bo v Neaplju 8. januarja.

Tržaški predstavniki so potem razpravljali s posl. Cariglio in s podtajnikom Ceccherinijem o krajevnih vprašanjih, zlasti pa o pristaniški ustanovi, o ladjedelnici in o rokih realizacije avtomobilske ceste Videm-Trbiž.

Smrtne posledice padca v stanovanju

Na ortopedskem oddelku je včeraj podlegla zadobljenim poškodbam 91-letna gospodinja Giuseppina Aita vd. Pacco iz Ul. Baiardi 4. Aitova se je ponesrečila prejšnjo nedeljo v svojem stanovanju, kjer je nerodno padla in si pri tem verjetno zlomila desno stegnenico. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer bi se bila morala zdraviti tri mesece. Njeno zdravstveno stanje pa se je od dneva do dneva slabšalo in nesrečnica je včeraj izdihnila.

Pri čiščenju se je ponesrečila

Med čiščenjem lokala «Principe» v Drev. XX. Settembre, se je še predvčerajšnjim ponesrečila 51-letna čistilka Maria Lattanzi vd. Cafagnia iz Ul. San Francesco 38. Ko je premaknila neko mizo, je nerodno spodrsnila in padla. Pri tem se je pobila po levem ramenu in komolcu ter si verjetno poškodovala kost. Lattanzijeva je nato odšla domov, ker pa ji bolečine niso dale spati, se je včeraj popoldne odločila in v bolnišnici zaprosila za zdravniško pomoč. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek, kjer se bo morala zdraviti 40 dni.

Bala papirja padla delavcu na nogo

Na delu se je včeraj popoldne ponesrečil 24-letni Rinaldo Gulli iz Ricmanj št. 51, ki je uslužben pri podjetju «ex Huetter». Gulli je okrog 18.30 na ladji «Nereide», ki je zasidrana ob pomolu pri skladišču št. 61 v Novem pristanišču, s skladovnice bal papirja hotel vzeti balo. Pri tem je nerodno spodrsnil in bala papirja, ki jo je prej premaknil, je padla nanj in mu stisnila desno nogo. Ponesrečenega delavca so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico ter ga pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 10 dneh zaradi več ran in udarcev ter verjetnih kostnih poškodb po desni nogi.

SEZNAM PLAČEVALCEV DRUŽINSKEGA DAVKA

39.713 vpisanih davkoplačevalcev z nad 12 milijard obdavčljive vsote

Na prvem mestu je Tognella z 8.593.236 tudi letos industrijec lir družinskega davka

Na občinskem oddelku za davke in pristojbine na Trgu Granatieri štev. 2 sta na vpogled javnosti seznam davkoplačevalcev družinskega in seznam dopolnilnega davka (Vanoni) za leto 1966. Prizadeti si lahko seznam ogledajo vsak dan v delovnih urah do vključno 31. t.m.

V seznamu družinskega davka tržaške občine je letos vpisanih 39.713 davkoplačevalcev za skupno 12 milijard 290 milijonov lir obdavčljive vsote.

Na čelu seznama davkoplačevalcev družinskega davka, ki ga danes začenjamo objavljati, je tudi letos industrijec dr. Piermario Tognella, lastnik podjetja «Cotonificio Triestino», ki razvija svojo industrijsko dejavnost v Lombardiji in ima v Trstu stalno bivališče. Prva številka v naslednjem seznamu predstavlja obdavčljivi dohodek, druga, v oklepaju, pa višino davka, ki ga bo moral prizadeti plačati v prihodnjem letu.

Industrijec Piermario Tognella 50.000.000 (8.593.236); industrijec Alberto Casali 37.000.000 (6.358.998); industrijec Carlo Wagner 37.000.000 (6.358.998); zdravnik Marino Lapenna 15.000.000 (2.577.972); zasebnica Anna de Dottori vd. Vianello 14.800.000 (2.543.598); trgovec Riccardo Gropaiz 14.000.000 (2 milijona 405.108); zdravnik Enrico Tagliaferro 13.400.000 (2.302.992); industrijec Rinaldo Vatta 12.000.000 (2.062.380); časnikar Chino Alessi 10.000.000 (1.589.754); izvedenec Guido Antonini 9.900.000 (1.573.854); zdravnik Francesco Tacilazic 9 milijonov 400.000 (1.453.980); gradbenik Aurelio Brussi 9.000.000 (1 milijon 346.994); gradbenik Guglielmo Canarutto 9.000.000 (1.346.994); posestnica Maria de Helmreichem 9 milijonov (1.346.994); industrijec Aristide Pauluzzi 9.000.000 (1 milijon 346.994); trgovski izvedenec Eugenio Vatta 8.700.000 (1.302.090); podjetnik Ernesto Audoly 8.500.000 (1.229.550); industrijec Giuseppe Bisotto 8.500.000 (1.229.550); industrijski voditelj Antonio Colummi 8.500.000 (1.229.550); trgovec Giovanni Prioglio 8.500.000 (1229.550); uradnica Nada Vilhar 8.000.000 (1 milijon 117.122); podjetnik Romano Vitas 8.000.000 (1.117.122); podjetnik Aldo Weiss 8.000.000 (1 milijon 117.122); gradbenik Marco Zelco 8 milijonov (1.117.122); gradbenik Giuseppe D'Angelo 7.500.000 (1 milijon 9.710); zasebnica Antonietta Laccisaglia vd. Lanari 7.500.000 (1 milijon 9.710); industrijec Emilio Sadoch 7.500.000 (1.009.710); gradbenik Raoul Puhali 7.500.000 (1 milijon 9.710); trgovec Luigi Presel 7.300.000 (982.782); brodar Carlo Gerolimich 7.000.000 (902.292); upravnik

VESTI IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Zadnje ure zloglasnega zavoda za agrarni preporod Treh Benečij

Njene nepremičnine naj bi prešle v last dežele, o njih pa naj bi odločali tisti prebivalci, ki sami obdelujejo zemljo

Zdi se, da bijejo zadnje ure Zavodu za agrarno prerojenje Treh Benečij, ki je bil ustanovljen v avgustu 1931, da bi izpeljal «etnično bonifikacijo» v krajih, kjer so bili pred vojno naseljeni Slovenci in Hrvati v Julijski krajini.

Nova povojna Italija je sicer izrula temu Zavodu najbolj strupene nacionalistične zobe, toda pravega demokratskega duha Zavodu za Tri Benečije (Ente per le Tre Venezie — ENTV), kakor so imenovali na kratko ta zavod, niso mogli vcepiti.

V povojnih razmerah ni mogel ENTV več izganjati slovenskih kmetov in naseljevati ubogih italijanskih spolovinarjev, kmečkih delavcev iz drugih italijanskih pokrajin, ker se je vse spremenilo: vodilna ideologija države in socialne strukture na kmetih, ko ne dobiš več nobenega kolonista, da bi koloniziral kakršno koli zemljo.

Pa vendar so imeli slovenski kmetje v Kanalski dolini spričo posebno zamotanih razmer, nastalih v tamkajšnjih krajih, in pa briški kmetje na Oslavju in Pevmi zaradi nekdanje Fogarjeve zemlje, le slabe izkušnje z reformiranim ENTV.

V Kanalski dolini, kjer je prebivalstvo zelo zdiferencirano po najrazličnejših italijanskih strankah, ni bilo niti ene, niti misinske, da bi odobravale ravnanje ENTV v gospodarskih razmerah. Cela vrsta ukrepov, posebno glede obdelovanja lesa iz tamkajšnjih gozdov, je bila taka, ki je škodovala prebivalstvu Kanalske doline.

Z ustanovitvijo samostojnih dežel Tridentinsko — Poadižje in zdaj še Furlanije — Julijske krajine bi pravzaprav morala prenehati dejavnost zavoda Treh Benečij. Da je še živ l. 1965, priča za njegovo trdoživost. Deželni sveti obeh navedenih samostojnih dežel so zahtevali, da preneha zavod Treh Benečij delovati, a njegovo premoženje naj preide v last dežel. Konkretno bi vse velikanske nepremičnine zavoda v Kanalski dolini morale preiti v roke dežele, kot se je nekaj podobnega zgodilo z rabeljskim rudnikom, ki preskakuje številne čisto formalne ovire, da bi postal deželno podjetje. Tudi tiste prazne kolonske hišice na pevmskem polju bi morale preiti v deželno last.

V rimskem parlamentu so parlamentarne skupine raznih strank predlagale ob priliki proračunske debate za 1966 kmetijskemu ministru Ferrari-Aggradiju, naj bi zavod za Tri Benečije razdelil v tri ločene in samostojne sekcije, ki bi bile v popolni odvisnosti od treh dežel: od Tridentinske — Poadiške, od Furlanije — Julijske krajine in od navadne Beneške dežele, ki se bo šele ustanovila. Komunistična skupina poslancev s poslancem Lizzerom na čelu je pozvala vlado, naj spričo hudih kompetentnih sporov med zavodom in deželami izda odlok o preureditvi zavoda s tem, da bi ga porazdelila med dežele glede vseh učinkov. Podobne predloge so predložili socialisti, socialni demokrati in nova socialistična PSIUP.

Demokrstjanski poslanci na čelu s Torosom zahtevajo tako ureditev, ki bo upoštevala pristojnost dežele glede kmetijstva. Tridentinski demokristjanski poslanci pa zastopajo isti predlog kot Lizzero. Liberalci terjajo kar ukinitev zavoda Treh Benečij. Na seji parlamentarne komisije za kmetijstvo so 30. novembra komunisti in socialisti opozarjali na velikansko škodo, ki je nastala v obeh deželah s posebnim statutom zaradi zavoda Treh Benečij, če ne ustanovi za vsako posamezno od treh Benečij posebno popolnoma samostojno sekcijo Enta, bi bile okrnjene pristojnosti samostojnih dežel. Skrajno pomembno je dejstvo, da so vse parlamentarne skupine zavzele enotno pobudo, da se ukine sedanje delovanje zavoda za Tri Benečije glede kmetijstva. Če bo ta akcija parlamentarnih skupin uspela, se odprejo vrata za ustanovitev lastnih deželnih zavodov glede kmetijskih problemov.

Slovenci v Furlaniji — Julijski krajini občutijo neko zgodovinsko zadoščenje, da je ustanova tudi po vojni v čisto gospodarskih vprašanjih popolnoma odpovedala, da so prav vse italijanske stranke zato, da se ji vzame vsaka beseda v kmetijskih zadevah. Glede njenih nepremičnin, ki naj bi prešle v last dežele, naj odločajo tisti prebivalci, ki v dotičnih krajih sami obdelujejo zemljo.

ZDRAVO VODO IN CESTO VASEM V SVETLENARTSKI OBČINI

Na zadnji seji občinskega sveta v svetlenartski občini je prišlo še posebno do izraza težko finančno stanje malih kmečkih občin. Občinski svet je moral najeti posojilo nad osem milijonov lir za kritje finančnega primanjkljaja v tekočem finančnem letu, a notranje ministrstvo je moralo dati zraven še milijon lir prispevka, da bi dosegli v občini ravnotežje v proračunu. Nekateri zastopniki demokratičnih strank v občini so ugotavljali, da se v tem primeru vidi, kako nujna je reforma občinskega avtonomnega upravljanja, če se je treba zatekati k podporam iz posebnih skladov notranjega ministrstva in pa posojilom, ki iz leta v leto rastejo v višino, ki je prihodnji občinski sveti ne bodo zmogli. Notranje ministrstvo v Rimu mora skrbeti zdaj že za stotine občin, da jim krije s posebnimi denarnimi prispevki primanjkljaje v proračunih. Notranje ministrstvo je dalo tudi sosednjim slovenskim občinam posebne manjše podpore za škodo, ki so jo utrpeli mnogi gmetje ob septembrskih neurjih v slovenskih občinah pod Kolovratom. Nekateri naši ljudje kritizirajo, da se tudi v okviru deželnega odbora formirajo skladi, iz katerih bi dajali prispevke za izredne potrebe in posebne primere. Duh paternalizma prevladuje na vseh stopnjah naše demokracije, ugotavljajo pristaši opozicijskih strank, ki so samo v raznih svetih, ne pa v odborih. Sicer pa je Beneška Slovenija živela zmerom od posebnih podpor, ki so bile bolj počporice za krpanje, ne pa za temeljno reševanje problemov.

Od raznih sklepov čisto administrativnega značaja sta pomembna za stranske vasi naslednja dva: poklicnemu strokovnjaku za izdelavo tehničnih načrtov so naročili, naj izdela načrt za vodni rezervoar, iz katerega bi dobivala zdravo pitno vodo vas Jagnjed, a za vas Kosico so odobrili dela za obnovo osnovne šole.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Ker ga niso pustili na ples se je spopadel s policisti

Obsodili so ga le pogojno - Pogojna obsodba tudi za mladeniča, ki je v trgovini ukradel denar iz predala

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec Corsi, zapisnikar De Paoli, obramba Padovani) se je moral zagovarjati včeraj 24-letni Luciano Canziani, ki je bil obtožen, da je 11. februarja letos povzročil pri vhodu v plesno dvorano Javnih skladišč ENAL v Pomorski postaji veliko zmedo in skoraj pravcati pretep z agenti javne varnosti.

Bilo je okoli 23. ure, ko je bil v dvorani v polnem razmahu pustni ples. Canziani je prišel na vhod dvorane oblečen v ženska oblačila ter zahteval od osebja, da ga pusti v dvorano. Ker pa je bila dvorana že nabita, mu niso dovolili vstopa. Mladenič je vztrajal pol ure pri svoji zahtevi, toda zaman. Ker je postal preveč nasilen, je osebje poklicalo na pomoč agente javne varnosti (deloma v uniformi in deloma v civilu), ki so Canzianija skušali prepričati, naj opusti načrt, da se udeleži zabave v dvorani. Poseg policijskih agentov pa je Canzianija tako razkačil, da se je zakadil v može postave (bilo jih je kar pet) ter jih začel obdelovati s pestmi in brcami. Njegov upor je bil seveda kratkotrajen, saj so ga kmalu zgrabili, uklenili in odpeljali na policijsko postajo. Nekaj dni je mladenič potem prebil v koronejskih zaporih, nakar so ga pustili domov.

Na obravnavi je Canziani priznal prekršek ter pripomnil, da je bil tisti večer nekoliko vinjen. Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 4 mesece zapora zaradi upora proti javnim funkcionarjem.

* * *

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 25-letni Franco Ridolfo iz Križa št. 437, ki je bil obtožen, da je trgovcu Arseniu Mogorovichu s Kriške ceste 9 v Nabrežini ukradel 15.000 lir.

Arsenio Mogorovich je lastnik trgovine z zelenjavo in sadjem ter vinom v omenjeni ulici. 23. februarja lani je prijavil policijskim oblastem, da mu je nekdo ukradel iz predala prodajne mize omenjeno vsoto. Prizadeti je opazil tatvino okoli 18.30 prejšnji dan. Takoj je okradenec povedal agentom, da sumi, da je tatvino zagrešil Franco Ridolfi, ker se je mladenič zadrževal v trgovini več ur. Prosil ga je, naj mu posodi 2000 lir, da bi lahko šel naslednji dan na neko nogometno tekmo v Trst. Mogorovich ni ugodil njegovi zahtevi, ker mu je bil mladenič dolžan že okoli 10.000 lir. Lastnik trgovine je še pripomnil, da se je on sam več časa pogovarjal z Ridolfijem, ki je bil domač v trgovini. V lokalu je bila tudi Mogorovicheva mati. Lastnik sam pa je večkrat zapustil trgovino zaradi raznih opravkov.

Lastnikova mati je v bistvu potrdila sinove izjave. Zato so agenti poiskali Ridolfija ter ga zaslišali. Mladenič je spočetka zavračal vsakršno obtožbo, toda nazadnje je le klonil in priznal, da je ukradel denar. Pribil pa je, da se je polastil le 11.000 lir in ne 15.000, kot so ga dolžili.

Pripomnil je še, da se je polastil denarja v trenutku, ko je bila v trgovini samo Mogorovicheva mati. Ko je ženska šla za kratek čas v prostor za trgovino, je urno segel v predal ter se polastil denarja, ki ga je potem hitro potrošil.

Na obravnavi je Ridolfo priznal svojo krivdo. Mogorovich je dejal, da se po tolikem času ne spominja točno, če je šlo za 11.000 ali 15.000 lir. Škoda, ki jo je utrpel, je bila zanj na vsak način malenkostna.

Na obravnavi je javni tožilec zahteval, naj sodniki spoznajo obtoženca za krivega ter naj ga obsodijo na tri mesece zapora in 35 tisoč lir globe. Ridolfijev zagovornik pa je zahteval najnižjo kazen.

Sodniki so spoznali mladeniča za krivega ter so ga obsodili pogojno na 20 dni zapora in 15.000 lir globe.

Ranjena mladenka pri trčenju avtov

Pri trčenju dveh avtov se je včeraj zjutraj ranila 18-letna šivilja Neva Kocman s Proseka 52. Okrog 8 ure se je Kocmanova peljala v avtu TS 75839, ki ga je po Ul. Filzi proti Korzu vozil 18-letni prijatelj Mihael Škrk iz Saleža 54. Ko je Škrk privozil na vogal Ul. Galati, je trčil v avto TS 43879, ki ga je z leve privozil 33-letni Giuseppe Giordano iz Ul. Settefontane 67. Zaradi trčenja se je Kocmanova v avtu pobila po glavi, čelu, obrazu in nosu z verjetnimi kostnimi poškodbami. V bolnišnici so jo pridržali na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Zasačili so mladeniča ko je hotel ukrasti avto

Agenti letečega oddelka so predvčerajšnjim ponoči v Ul. Punta del Forno zapazili mladeniča, ki je z vso silo skušal odpreti vrata ustavljenega fiata 1500. Ko je mladenič zagledal agente je takoj pustil vrata in se spustil v beg. Toda ni prišel daleč. Zbežal je proti Trgu Cavana in nato v Ul. dei Cavazzeni, kjer so ga policisti prijeli. Bil je 25-letni delavec Emilio Glavina iz Ul. del Ponte 9. Glavino so policisti pospremili na kvesturo na zaslišanje. Po dolgem obotavljanju je Glavina končno priznal, da je avtomobil hotel ukrasti. V izgovor pa je povedal, da se je hotel samo vaditi šofiranja in nato avto zapustiti. Nič niso pomagali izgovori, agenti so Glavino aretirali in ga prijavili sodišču zaradi poskusa tatvine.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 30. t. m., z začetkom ob 18. uri, risanice v barvah:

Il trionfo di Tom e Jerry

(Zmagoslavje Toma in Jeryja)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 30. t. m. z začetkom ob 19.30 uri dramatični film:

L'UOMO CHE VINSE LA MORTE

(Človek, ki je premagal smrt)

Igrajo: ANNE HEYWOOD — — PETER VAN EYCK — CIRIL PAKER

Mladini pod 14. letom vstop prepovedan!

ZLATARNA IN URARNA SEDMAK

SESLJAN in NABREŽINA

NUDI LEPA ZLATA IN SREBRNA DARILA

● Izredne cene za nakup ob novoletnih praznikih ●

OBIŠČITE NAS!

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI: CANDY — REX — CGE

Izredne cene za izvoz — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse kraje Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst

Corso Garibaldi št. 4 tel. 41-243 in Trg Goldoni št. 1

Goriško-beneški dnevnik

OD DANES SO NA VPOGLED DAVČNI SEZNAMI

Nekaj nad 9.000 občanov bo plačalo 125 milijonov lir družinskega davka

Največ davkov bodo plačali Vriz, Rocco, Cazzola in Di Domizio - Objavljamo prvi del seznama

Z današnjim dnem so na protokolnem uradu v Gorici na vpogled seznami plačevalcev občinskih davkov. Skupno je v sezname vpisanih 9172 davkoplačevalcev družinskega davka, ki bodo prispevali v občinsko blagajno 124,9 milijona lir davkov. Vsota vseh občinskih davkov pa znaša 165.5 milijona lir. Poleg družinskega so še drugi davki in pristojbine: s pristojbino na pse bo občina prejela 2.7 milijona lir, na trgovske obrtnice 83.000 lir, na javne obrtnice (ti trgovci plačajo dohodninski davek) 2 milijona lir, na napise 2.7 milijona, na stroške za kuhanje kave 1.3 milijona, za pobiranje smeti 21.8 milijona, za kanalizacijo 7.5 milijona, za zasedbo javnega protsora 2.1 milijona.

Največ bodo prispevali v občinsko blagajno Vriz, Rocco, Cazzola, Di Dimizio in Cumar vd. Mattioni.

V nadaljevanju objavljamo seznam davkoplačevalcev, ki imajo nad 3 milijone lir obdavčljivega dohodka. Poleg imena objavljamo davčno osnovo, v oklepaju pa višino odmerjenega davka. Pripominjamo, da niso vpisani v seznam vsi davkoplačevalci, ker je v teku revizija njihovih dohodkov.

Salvatore Bancheri, 6 milijonov (658.758); Adriano Beviglia, 3.4 milijona (264.156); Livio Brelli, 4 milijone (341.316); Alberto Brunnchweiler, 3.000.000 (217.524); Kurt Brunnchweiler, 4 milijone (341 tisoč 316); Enrico Bissaldi, 4.5 milijona (410.508); Francesco Caccese, 3.2 milijona (240.318); Carlo Cappelli, 3 milijone (217.524); Giorgio Carella, 3.3 milijona (252.108); Nicolangelo Carrara, 4.5 milijona (410.508); Remo Caselgrandi, 4.5 milijona (403.326); Renato Cazzola, 10.8 milijona (1.770.204); Giovanni Cocianni, 3 milijone (217.524); Emilio Comolli, 4.8 milijona (456.552); Natale Comolli, 3.9 milijona (327 tisoč 840); Guglielmo Coronini, 3 milijone (217.524); Nicoletta Coronini, 3.2 milijona (240.318); Francesca Culot vd. Larise, 3 milijone (217.524); Lelia Cumar vd. Mattioni, 9 milijonov (1.297.176); Alfons Cossi, 5 milijonov (488.544); Antonio De Colle, 4 milijone (341 tisoč 316); Vincenzo De Michelini, 3 milijone (217.524); Leonardo Di Domizio, 10 milijonov (1.551.222); Antonio Di Maria, 3.2 milijona (240 tisoč 318); Steno Donatti, 3.5 milijona (276.474); Mario Fabbro, 3 milijone (217.524); Renato Fornasari, 5 milijonov (488.544); Giuseppe Frandolic, 4.1 milijona (354.678); Benito Gandolfi, 5.5 milijona (570 tisoč 630); Antonio Grusovin, 3.2 milijona (240.318); Luigi Krainer, 4 milijone (341.316); Lucia Kurner vd. Del Torre, 3 milijone (317.524); Saverio Leban, 3 milijone (217.524); Adriano Lipizer, 5.3 milijona (537 tisoč 66); Luigi Marchesini, 3.5 milijona (276.474); Carlo Maresi, 5.5 milijona (560.630); Giovanni Mattiroli, 7.5 milijona (953.874); Paolo Miani, 5.3 milijona (537.066); Alfredo Milano, 4.5 milijona (410.508); Vittorio Monolo, 4 milijone (341 tisoč 316); Perco Bruno (začasna davčna osnova na podlagi prijave in v pričakovanju sporazuma), 3 milijone (217.524); Alvise Pereson 7.5 milijona (953.874); Gastone Picotti, 7 milijonov (850.050); Carlo Ribi, 4 milijone (341.316); Luigi Rizzi, 3.5 milijona (276.474); Rocco Rocco, 11.5 milijona (1.287.500); Paoli Aldo Tacchini, 4.9 milijona (480.438); Mario Tacchino (začasna osnova) 4.3 milijona (382.116); Ivan Vetrih, 3 milijone (217.524); Stefano Viatori, 5.3 milijona (537 tisoč 66); Enea Vittori, 3 milijone (217.524); Rodolfo Volk, 3 milijone (217.524); Vittorio Vriz, 13.5 milijona (2.387.436).

Sporni davkoplačevalci, ki so bili začasno obdavčeni na osnovi svoje prijave: Ernesta Batti vd. Filli, 1.2 milijona (56.730); odv. Gianbattista Cossa, 1.6 milijona (85.260); Cosimo Curci, 700.000 (25.534); Giacomo Curci, 1 milijon (44.214); Antonio Cusulin, 2 milijona (117.900); dr. Angelo Dainese, 1 milijon (44 tisoč 214); prof. Filippo Destro, 1,6 milijona (85.260); Evgenio Dogani, 1.4 milijona (70.470); inž. Sergio Fornasir, 1.1 milijona (50.316); Edoardo Huala (starejši), 1.4 milijona (73.920); Ernest Makuc, 2.5 milijona (164.694); dr. Paolo Netzbandt, 1.4 milijona (70.470); odv. Eno Pascoli, 1.8 milijona (105.126); Bruno Perco, 3 milijone (217.524); Luciano Pitassi, 2 milijona (117 tisoč 900); Mario Tacchino, 4.3 milijona (382.116).

Prizivi davkoplačevalcev Dainese, Dogani, Huala in Makuc so v drugi prizivni stopnji, vsi ostali pa v prvi.

PO ZADNJIH URADNIH PODATKIH

4221 brezposelnih delavcev je bilo oktobra na Goriškem

V zimskih mesecih se je njihovo število še povečalo

Ob začetku preteklega oktobra so imeli pri pokrajinski posredovalnici za delo v Gorici vpisanih 4221 brezposelnih, ali za 353 več kot pa v prejšnjem mesecu. V teku preteklega septembra je bilo sprejetih na delo 763 delavk in delavcev, od tega samo v goriški občini 172, vendar pa je bilo toliko večje število odpuščenih, zlasti v tekstilni in drugih industrijah, ki so v krizi.

Na prvem mestu v brezposelnosti so seveda industrijski delavci, in sicer 2570, sledijo neopredeljeni ali navadni delavci s 634 brezposelnimi, uradniki s 424, trgovski sektor s 342 ter prometni oddelek s 147 brezposelnimi.

V septembru je odšlo na delo v tujino osem goriških izseljencev, od tega pet v Švico in trije v Nemčijo. Vsi so bili strokovni delavci, po katerih je v inozemstvu večje povpraševanje.

V poznejših mesecih se je število brezposelnih še povečalo zlasti zaradi sezonskih delavcev, ki pozimi nimajo zaposlitve in pa tudi zato, ker je bila gospodarska kriza še vedno zelo občutna predvsem na industrijskem in deloma tudi na trgovskem področju. Poleg tega pa je treba upoštevati, da je precej brezposelnih, ki niso vpisani v zadevnem seznamu, kar velja zlasti za kmečke sezonske delavce.

Seznami na vpogled do 2. januarja

Goriški župan sporoča, da so do 2. januarja na protokolnem uradu občine Gorica na vpogled občinstvu seznami občinskih davkov, plačljivih v šestih obrokih — razen nekaterih seznamov davkov, ki so plačljivi v 12 obrokih. Prvi obrok se plača meseca februarja.

Na vpogled je 2. serija davkov 1965 za leto 1966: družinski davek, davek na lokalno vrednost, na pse, obrtnice, pristojbina na napise, strojčke za kuhanje kave, pobiranje smeti, prispevek za kanalizacijo, pristojbina za uporabo javnega prostora ter dohodninski davek ICAP kat. B in C 1.

2. serija 1965 za leto 1965 in poprejšnja leta: družinski davek, davek na pse, obrtnice, napise, strojčke za kuhanje kave, pobiranje smeti, kanalizacijo, zasedbo javnega prostora, dohodninski davek ICAP kat. B in C 1 ter poviški. Kdor ne bo plačal davkov v predpisanem času, bo kaznovan z globo. Proti vpisu v seznamih je možen priziv na prefekta.

Popolnoma uspela stavka šoferjev Ribi in Bonezzi

Včerajšnja stavka uslužbencev podjetij, ki imajo dovoljenje za linijske vožnje, je popolnoma uspela. Stavkali so vsi delavci podjetja Ribi in Bonezzi, medtem ko delavci podjetja La Gradese niso stavkali, ker so kot zadružniki dejansko sami lastniki. Zavoljo stavke, ki je bila vsedržavnega značaja, včeraj niso vozili avtobusi iz Gorice v okoliške vasi in ostala mesta.

Za Silvestrovo na Lokvah vse zasedeno

Za Novo leto je hotel Poldanovec na Lokvah popolnoma zaseden, prav tako tudi tujske sobe, ki jih imajo zasebniki. Na Silvestrovo pripravlja hotel zabavo z večerjo, za katero so oddani že vsi restavracijski sedeži. Po Novem letu bo spet na voljo dovolj ležišč.

Južno vreme in dež sta zadnje dni nekoliko pokvarila snežne razmere na Lokvah, kjer pa je še vedno toliko snega, da je možna smuka; bolj ugodne so sankaške proge. Uslužbenci žičnic so uredili proge ter po potrebi poženejo vse tri vlečnice na Lokvah. Cesta na Lazno je splužena snežne razmere pa so ugodnejše in žičnica dela. Temperatura se zvečer suče okoli ničle ter pričakujejo snežne padavine. Na Lokvah so odprti še dve zasebni gostilni, kjer strežejo gostom domačo hrano.

Na Črnem vrhu je dež pobral skoraj ves sneg; zadržuje se še v kotanjah.

Kino

Gorica

CORSO. 17, 19.30 in 22: «Mary Poppins», kolos Walt Disneya; J. Andrews in Dick van Dyke; v barvah in kinemaskopu.

VERDI. 16.30: «Una vergine per il principe», Virna Lisi, Vittorio Gassman, italijanski barvni film v kinemaskopu; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.00: «Made in Italy», Alberto Sordi, Catherine Spaak, Walter Chiari, italijanski barvni film: mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.00: «I filibustieri dei mari del Sud», J. Hall in R. Haynes, črnobeli ameriški film.

CENTRALE. 17.00: «I filibustieri dei mari del Sud», John Hall in Roberta Haynes; ameriški črnobeli film.

Tržič

AZZURRO. 21: Opera «Rigoletto».

EXCELSIOR. 16 — 22: «Mani sulla luna», Margaret Ruterford, v barvah.

NAZIONALE. 17.30—22: «Sette donne all'inferno».

PRINCIPE. 17.30—22: «My Fair Lady», film z 8 Oskarji.

S. MICHELE. 18—22: «SOS naufragio nello spazio», v barvah.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, na Korzu Italija št. 24, tel. 35-38.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj je bila v Gorici najvišja dnevna temperatura 9,7 stopinje ob 12.30 in najnižja 5,8 stopinje nad ničlo ob 6. uri. Povprečna vlaga 80 od sto.

Darovi in prispevki

Kmečko -delavska posojilnica iz Sovodenj je darovala za Dijaški dom 20.000 lir.

VESTI IZ DOBERDOBA

Pri odstopu zemljišča za naftovod bi morali nastopiti bolj enotno

Župan Jarc bo na seji deželnega odbora za pasivna področja zastopal koristi kraškega predela

Zadeva z odkupno ceno za zemljišča na področju doberdobske občine, po katerih bodo speljali naftovod Trst-Bavarska, še vedno ni urejena. Pred časom je vodstvo družbe, ki ima v zakupu gradnjo naftovoda, poslalo županstvu v Doberdobu pismo, v katerem je postavilo svojo ponudbo tako glede odkupa kakor tudi glede najemnine za tisti del zemljišča, ki bi ne prišel v poštev za odkup. Na županstvu pa so bili mnenja, da je ponudena cena mnogo prenizka za dejansko vrednost zemljišča ter zato niso posredovali pri prizadetih kmetovalcih v tem smislu.

Kar se teh slednjih tiče moramo ugotoviti, da se niso med seboj pogovorili za enoten nastop, s čimer bi edino lahko uspešno postavili svoje protipredloge, pač pa so nekateri pristali na ponujeno ceno. Res, da bo speljan naftovod le po robu doberdobske občine in bo prizadetih le omejeno število zemljiških posestnikov zlasti v Jamljah in Sabličah, vendar bi bilo umestno, če bi se tudi ti ravnali po zgledu kmetov in posestnikov s Tržaškega, kjer je njihov enoten nastop omogočil, da je družba prvotno ceno znatno dvignila in v večji meri upoštevala interese zemljiških lastnikov.

Vest, da je področje doberdobske občine vključeno v pasivne gorske predele, ki bodo deležni do 92 od sto državnega prispevka za izboljševalna dela, je naletel na ugoden odmev pri domačih. Po predlaganem načrtu gre predvsem za popravilo slabih cest in graditev novih, kjer so potrebne predvsem za razvoj turizma, za razna namakalna dela, za pogozdovanje, prekomasacijo razdrobljene zemljiške posesti itd.

Predvideno je, da bo deželni odbor za pasivna gorska področja razpravljal že na svoji prvi seji, ki bo kmalu po novem letu v Vidmu, o najbolj aktualnih problemih in ukrepih, ki naj bi jih takoj podvzeli za začetek vsaj nekaterih del. Ker je v odboru tudi doberdobski župan Andrej Jarc, domačini računajo, da bo na sejah odbora podrobno predočil probleme tega področja ter predlagal razna izboljševalna dela, ki so do sedaj obstajala samo v petletnem programskem in drugih načrtih.

Predčasno zapiranje loterijskih igralnic

Loterijske igralnice bodo sprejemale stavne listke samo do 14. ure jutri, petek, ne pa do 18.30 kot ponavadi. Žrebanje bo v ponedeljek 3. januarja.

Konec leta zapadejo vsi boni proste cone

Trgovinska zbornica obvešča razne kategorije, ki so deležne kontingentov proste cone (bencin, nafta, sladkor, kava, olje itd.), da dovoljuje zakon njihovo uporabo v času sončnega leta.

Zavoljo tega se razdeljevanje blaga in proizvodov proste cone za leto 1965 zaključi 31. decembra; ta dan zapadejo vsi boni in jih ne bo mogoče podaljšati. Opozarjajo se predvsem grosisti in prodajalci na drobno, ki imajo še bone za prevzem bencina in nafte za leto 1965.

Urnik trgovin za Novo leto

Pokrajinska zveza trgovcev za Goriško sporoča, da bo za Novo leto veljal za trgovine na Goriškem naslednji urnik:

V petek, 31. decembra: vse trgovine so lahko odprte do 20. ure. Pekarne in mlekarne bodo prodajale kruh in mleko tudi za naslednji dan.

V soboto, za Novo leto: vse trgovine bodo ves dan zaprte.

V nedeljo, 2. januarja 1966: Trgovine bodo ves dan zaprte; obratovale bodo le pekarne in mlekarne dopoldne; mesnice bodo odprte od 7.30 do 11. ure; trgovine s sadjem in zelenjavo bodo odprte od 8. do 12. ure in cvetličarne od 8. do 13. ure.

Padla je v kuhinji in si zlomila roko

Pred skoro dvema tednoma je padla v kuhinji, ko je čistila šipe na oknu, 42-letna Esterina Arcieri por. Stocchelli iz Ul. Manzoni 17 ter si pri tem zlomila levo roko v zapestju. Včeraj ob 17.10 je prišla po pomoč v goriško civilno bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju za 30 dni.

Žena je izjavila, da je pri čiščenju okna stopila na neko deščico, ki se je pod njo zlomila, da je izgubila ravnotežje in padla. Sprva je menila, da ni nič hudega, ko pa so bolečine postajale vedno hujše in ji je roka zatekla, je uvidela, da je potrebna zdravniška pomoč.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

Z IZGOVOROM O BOGATIH DARILIH

19 družin iz Laškega je nasedlo goljufinjama

Prodali sta za okoli pol milijona lir pralnega praška znamke DEX

Karabinjerji iz Ronk so prijavili sodišču dve podjetni prodajalki, ki sta ogoljufali 19 družin iz Ronk Vermeljana, Škocjana in Pierša. Prodajale so pralni prašek ter obljubljale, da bo tisti kupec, ki ga bo kupil za 30.000 lir skupaj, kar je predstavljalo 80 ali več zavojčkov naenkrat, dobil bogate nagrade kot so pralni stroji, hladilniki, televizorji, sesalci za prah, loščilci, volnene odeje itd.

Obljubljali sta, da bodo kupci prejeli nagrade 5 dni po nakupu; toliko časa sta namreč potrebovali, da sta opravili svoje delo ter zapustili «obdelano» področje. Seve, ni šlo vse tako lahko, zakaj kupci, ki so sicer globoko segli v žep, so si zapomnili registracijo fiata 1800, s katerim sta se vozili, ter jo sporočili karabinjerjem, ki niso imeli težav, da so v beneškem avtomobilskem uradu ugotovili lastništvo avtomobila in pa imeni prodajalk, ki sta 40-letna Zaida Montagner in 21-letna Luisa Senigallia iz Mester.

Potujoči prodajalki sta delali za podjetje Dex, ki je oglašalo v nekaterih časopisih. Ali to podjetje obstaja ali ne, to bodo morali preiskovalni organi šele ugotoviti. Če pa je že vpisano v seznam trgovin, tedaj je precej v zaostanku s cenami, ker stanejo podobni zavojčki detersiva drugih podjetij veliko manj kot Dex, za katerega sta ženski zahtevali 300 lir, kolikor je pisalo na zavojčku.

Sleparija je ženskama prinesla okoli pol milijona lir. Sedaj preiskujejo, če nista na podoben način ogoljufali še druge naivne družine, zlasti dobronamerne gospodinje v Venetu.

Prijavljen sodišču ker je strgal napise

Agenti letečega oddelka so prijavili sodišču zaradi povzročitve škode z obteževalnimi okoliščinami krivca, ki je v ponedeljek ponoči strgal napise table na sedežu organizacij ANPI, ANPPIA in ANED v Ul. Zonta 4. Gre za 48-letnega Giordana Bonazzo iz Ul. Fornace 5, ki je strgal omenjene table. Bonazza ima svojevrstni značaj in je poznan v okolici Ul. Zonta kot ekstravaganten tip. Njegovo dejanje nima političnega ozadja.

Zadela ga je srčna kap

Ko se je včeraj zjutraj 57-letni Karel Kralj iz Trebč št. 54 mudil v gostilni Sosič v Narodni ulici na Opčinah, se je nenadoma počutil slabo. Prebledel je in se kot nato zgrudil na tla. Prisotni so mu priskočili na pomoč in poklicali rešilni avto RK. Ko pa so prihiteli bolničarji, za nesrečnega Kralja ni bilo nobene pomoči več: zadela ga je srčna kap.

Po veseljačenju v Gorici so se Tržačani stepli

Prejšnji dan dopoldne ob 9.30 je izvidnica goriške policije naletela na Tržaški cesti na tri mladeniče, ki so se prav pošteno obdelovali s pestmi. Policaji so takoj posegli vmes in vse tri odpeljali na kvesturo. Tu so ugotovili, da so vsi trije iz Trsta in sicer 34-letni Adelchi Barazzin, po poklicu natakar, 22-letni mesar Luciano Rocco in 23-letni Claudio Lomintelli.

V Gorico so prišli že prejšnji večer ter se zadržali v družbi treh znancev iz Gorice v hiši neke Goričanke na Tržaški cesti, kjer so imeli nekak zabavni večer. Naslednje jutro je Rocco zahteval od Barazzina prispevek za porabo bencina, ker so se pripeljali iz Trsta z avtomobilom. Med njima je prišlo do prerekanja in v spor je posegel tudi Lomintelli.

Na kvesturi so napravili o zadevi zapisnik in vse tri prijavili sodišču.

Pri padcu si je zlomila stegnenico

Včeraj popoldne okrog 14. ure, ko je pospravljala po hiši, se je spodrsnilo 74-letni Luigi Boschin iz Ločnika, Androna della Pergola 9. Pri padcu se je udarila na levi nogi in ker jo je zelo bolelo, so ob 19. uri poklicali avto Zelenega križa, ki jo je odpeljal v civilno bolnišnico. Tam so ji ugotovili zlom leve stegnenice ter jo pridržali za 30 dni na zdravljenju.

Altieri razstavlja v Caffè Teatro svoja najnovejša olja. Razstava bo odprta čez Novo leto. Slika «Mož z otrokom», ki jo objavljamo, je med razstavljenimi deli tega najbolj uspešnega goriškega slikarja

šport šport šport šport šport

TENIS

4:1 ŠPANIJI

Davisov pokal ostal Avstraliji

Manuel Santana premagal Roya Emersona

SYDNEY, 29. — Davisov pokal je ostal v rokah Avstralije, ki je v letošnjem challenge roundu premagala Španijo 4:1. V zadnjem dnevu si je Španec Manuel Santana privoščil z zmago nad najboljšim teniškim igralcem Avstralije Royem Emersonom osebno zadoščenje, ki pa položaja ni spremenilo.

Ta dvoboj je bil precej razburljiv, ker je Santana hotel pokazati svojo moč, Emerson pa je hotel pridobiti Avstraliji točko, ki sicer ni bila odločilna, a bi pripomogla, da bi Španijo odpravila s čistim 5:0. Posrečilo pa se mu ni in Santana si je z igro, kjer je ponos igral glavno vlogo, pridobil častno točko za Španijo.

V zadnjem setu je Fred Stolle gladko in brez napora odpravil že demoraliziranega Španca Gisberta. Izida zadnjih dveh singlov sta naslednja:

MANUEL SANTANA (Španija) — ROY EMERSON (Avstralija) 2:6, 6:3, 6:4, 15:14.
FRED STOLLE (Avstralija) — JUAN GISBERT (Španija) 6:2, 6:4, 8:6.

SMUČARSKI SKOKI

5 Jugoslovanov na novoletni turneji štirih skakalnic

LJUBLJANA, 29. — Jugoslovanski skakalci Peter Eržen, Janez Jurman, Marjan Koprivšek, Marjan Pečar in Ludvik Zajc so odpotovali na tradicionalno novoletno turnejo štirih skakalnic. Smučarskih skokov v Oberstdorfu, Garmischu, Innsbrucku in Biscofshofnu se bo udeležila vsa evropska elita, ki smatra te nastope za najboljše priprave za svetovno prvenstvo, ki bo februarja meseca v Oslu.

Smučarski skoki bodo 30. t. m. v Oberstdorfu, 1. januarja 1966. leta v Garmischu, 2. istega meseca v Innsbrucku in 6. v Bischofshofnu.

Na turnejo so poslale tudi druge države najboljše sile. Med drugimi bo nastopil tudi komaj 16-letni Norvežan Erling Stranden.

V NEDELJO NA NABREŽINSKEM IGRIŠČU

Neodločeno med Vesno in Libertas Barcolano

Gostje prešli že v 1' igre v vodstvo

V nedeljo sta se v Nabrežini spoprijeli za prvenstvo tretje amaterske kategorije Vesna in Libertas Barcolana. Moštvi sta se predstavili z naslednjima postavama:

VESNA — Cah, Sulčič D., Sterni, Piculin, Cavazza, Hrvatič, Košuta E., Rener, Košuta R., Husu, Germani.

LIBERTAS BARCOLANA — Rossman, Taberni, Pastore, Gregoris, Pescatori, Menon, Tauceri, Mattei, Zainte, Emili, Lasič.

Začetni udarec so imeli Barkovljani, ki so se množično predstavili pred vrata Vesne, kjer je Sterni podal žogo vratarju in s tem rešil položaj. Sodnik je tedaj zapiskal in je v začudenje vseh prisodil kazenski strel, katerega je Zainte že v prvi minuti igre spremenil v gol. Vesna je besno odgovorila in prisilila nasprotnike v obrambo. Kljub premoči pa Križani niso mogli priti do gola. Poskusov je bilo več: v 20' je Rener z močnim strelom zadel prečko, kasneje je Germani dvakrat poslal žogo mimo vratnice, Husu pa je bil, kljub dobremu položaju, prepočasen, da bi pravočasno prišel do žoge. Barkovljani so tu pa tam prehajali v protinapade, vendar brez uspeha, ker se budna obramba Vesne ni dala več prevarati.

Čeprav si je Vesna v drugem polčasu močno prizadevala, da bi izenačila, se ji je to posrečilo šele v 20' z akcijo, ki se je začela v sredini igrišča. Piculin je žogo predložil Husuju, ki je preigral branilca in jo nato poslal Košuti R. Ta jo je prepustil prostemu Germaniju, ki je iz razdalje 15 metrov z močnim prizemnim strelom poslal žogo v skrajni desni kot Libertasa. Po izenačenju je Vesna vztrajala v napadu z upanjem na zmago. Priložnost se ji je ponudila v 35' s Husujem, toda skrajni branilec je žogo v zadnjem trenutku odbil na polje. Proti koncu je bila igra zelo izenačena in enajsterici sta predvajali lep nogomet, čeprav se je tu in tam poznala utrujenost in živčnost.

* * *

Vodstvo Vesne želi ob tej priložnosti svojim članom, igralcem, simpatizerjem in vsem Križanom srečno novo leto.

ATLETIKA

ŽENSKE V 1965. LETU

V tekih izredni uspehi trojke Klobuckowska-Kirzsenstein-Press

Ženska atletika ni v prehodni sezoni zabeležila padca v kvaliteti, čeprav ni bilo ne olimpiade ne evropskega prvenstva, so imela dekleta na razpolago precej mednarodnih tekmovanj, kjer so se lahko izkazale. Najprej so bile na primer v Sovjetinje odlično pripravljene za dvoboj z ZDA, nato pa so se vse vidne sile v Evropi skrbno pripravile za evropski opkal, ki je tehnično med ženskami mnogo bolje uspel kot pri moških. Če splošni mobilizaciji dodamo še podvige posameznic, lahko mirne duše rečemo, da je bila sezona zelo uspešna. V konkurenci velesil niso po boljših mestih v taki meri kot običajno posegle Avstralke, za katere so oddaljenost in drugi letni časi v «suhih» letih predvsem prehuda ovira.

Najbolj uspešne atletinje bomo iskali na Poljskem, čeprav je ta atletska velesila kot celota nekoliko zatajila. Ewa Klobuckowska in Irena Kirzsenstein sta z rezultati in direktnimi zmagami dokazali, da sta najhitrejši ženski na svetu. Na 100 m je padel rekord Wilme Rudolph po zaslugi obeh sprinterk, na daljši progi pa je morala legendarna ameriška tekačica prav tako priznati, da ni več najboljša. Kirzsenstein je daljšo progo pretekla v 22"7, za 3 desetinke pa je zaostala njena prijateljica Ewa. Američanki Tyus na 100 m in Mc Guire na 200 sta prišli v Evropo prepričani, da bosta kos poljski dvojici, a sta morali priznati premoč evropski garnituri.

Novega za Poljakinjami in Američankami ni. Ostale tekačice namreč niso dosegle izrednih rezultatov in ima na primer četrta na lestvici komaj 11"4 na 100 m, na 200 pa peta 23"5.

Na srednjih progah ni bilo nobenega potresa. 400 m so trdno v nogah Avstralke Pollock z 52"1, ki pa je zaradi oddaljenosti ostal brez odmeva, v Evropi pa je presenetila stara Itkina z novim sovjetskim rekordom 52"9. Rezultat sovjetske tekačice je velike tehnične vrednosti, žal pa je neverjetno, da bo Itkina še kdaj posegla po svetovnem rekordu. Med 53"5 tretje na lestvici in 54" najdemo le 4 tekačice, kar je silno malo. Nedvomno je razmeroma sveža vključitev te panoge v mednarodni spored še odločilnega pomena pri uveljavljanju teka na 400 m med ženskami, veliko pa je prizadel kvaliteto odstop Packerjeve. Od novih imen je zelo pomemben uspeh mlade Nizozemske Slaman, ki je dosegla kar 53"7.

Vzhodna Nemka Suppe je prva v teku na 800 m, vendar je njen čas 2'4"3 za tako mesto skromen. Francozinja Dupureur ni v letu 1965 nastopala, znana Chamberlain (N. Zelandija) pa tudi ni stopila na tekališče. O olimpijski zmagovalki Packer smo že govorili. Nova generacija s Suppejevo na čelu ni bila še zrela za čase blizu svetovnega rekorda. Zanimiva je, da je prva sovjetska tekačica Mihanova komaj na petem mestu s časom 2'5". V svetovni eliti je s časom 2'6"6 tudi kitajska atletinja Hu Ku-čen.

Svetovni rekord na zaprekah se je kar dvakrat premaknil naprej. Čas 10"5, ki je predstavljal že inflacijo na tej panogi, je med našo zimo v Avstraliji popravila Pamela Kilborn z 10"4. V Evropi se ni med poletjem zgodilo nič novega. Najboljše Poljakinje so odslužile svoj rok med atletinjami, vzhodna Nemka Balzer je postala mati in le rojakinja Diel je zabeležila 10"5. Septembra je med finalom za evropski pokal končno tudi Irina Press dosegla 10"4. Znana sovjetska atletinja je v l. 1965 namenoma popustila v peteroboju in vse investirala v zapreke. Trud se ji je končno tudi popolnoma obrestoval, saj je bila na koncu sezone še enkrat rekordna z 10"3. Med boljšimi je z 10"7 tudi Kitajka Li Šu-nin. Vsekakor je bila v minuli sezoni kvaliteta, razen I. Pressove, Kilbornove in Dielove bolj skromna kot smo je bili navajeni v prejšnjih letih in posebno v olimpijskem.

Najboljši rezultati v l. 1965:

100 m — **Klobukowska** (Poljska) 11"1
200 m — **Kirzsenstein** (Poljska) 22"7
400 m — **Pollock** (Avstralija) 52"1
800 m — **Suppe** (Vzh. Nemčija) 2'4"3
80 m zapreke — **I. Press** (SZ) 10"3

—K. B.—

MEDNARODNI NOGOMET — VČERAJ V FIRENCAH

Po zmagi nad Belgijo z 2:1 (2:0) Bolgarija v finalni skupini SP

V eni minuti dva gola bolgarskega srednjega napadalca

BELGIJA — Nicolay, Heylens; Michiels, Verbiest, Plaskie; Thio, Jurion, Stockman, Van Himst, Puis.
BOLGARIJA — Najdenov, Salamanov, Largov; Vucov, Gaganelov, Abadjev; Ječev, Jekov, Asparučov, Jachimov, Kolev.
SODNIK — Sbardella (Italija).

FIRENCE, 29. — Bolgarija se je uvrstila v finalno skupino svetovnega nogometnega prvenstva. V odločilni, tretji tekmi, je danes premagala na nevtralnem terenu florentinskega občinskega stadiona Belgijo 2:1 (2:0). Bolgarija je tako šestnajsta in zadnja država, ki se je uvrstila v finale za pokal Rimet.

Začetne poteze današnje odločilne tekme so potekale v znamenju živahne igre Belgije, kjer je izstopal Van Himst. Bil pa je preveč osamljen, tako da je imela budna bolgarska obramba le malo dela. Belgijci so vztrajno napadli in desno krilo Thio je zgrešil edinstveno priložnost. Bolgari pa so bili bolj podjetni in so v eni sami minuti med 18' in 19' igre dosegli kar dva gola. Desni belgijski branilec Heylens je banalno zgrešil žogo in tako omogočil Kolevu, da jo je poslal proti vratom, kamor je pritekel Asparučov, ki jo je z glavo neubranljivo poslal v Nicolayevo mrežo. Po nadaljevanju s središča so Bolgari takoj izvedli bliskovit prodor, ki se je zaključil z močnim strelom Asparučova v levo stran belgijskega vratarja. V 24' je malo manjkalo, da niso Bolgari po. novno povečali rezultata. Tokrat pa srednji napadalec ni imel sreče, ker mu je žogo odbila prečka. Po teh dveh spodrsljajih so Belgijci prevzeli pobudo v svoje roke, vendar brez uspeha. V 35' je italijanski sodnik Sbardella spregledal grob poseg Gaganelova v škodo Van Himsta, ki je prodrl v bližino vrat. To je bila zadnja ugodna priložnost za Belgijce v prvem delu igre.

Belgijci, katerim je za vstop v finale zadostoval neodločen izid, so v drugem polčasu skoraj ves čas napadali. Vse akcije pa so bile premalo učinkovite, da bi zmedle mirno in zelo budno obrambo belih. Ti so se večkrat rešili pritiska s protinapadi, v 30' pa so klonili po krivdi Vucova, ki je nerodno spravil lastnega vratarja na kolena. V 43' je sodnik izključil Koleva. Kotov je bilo 10:3 za Belgijo.

V glavnem je srečanje, pa čeprav ni doseglo pričakovane tehnične višine, zadovoljilo številne gledalce. Obe enajsterici sta prikazali živahen in hiter nogomet. Najbolj se je izkazala bolgarska krilska vrsta in tudi vratar Najdenov je večkrat sigurno nastopil, medtem ko se Belgijci niso mogli, čeprav je znana sposobnost vratarja Nicolaya, preprečiti golov, ki so predvsem sad banalnih napak branilcev. V vrstah rdečih se je najbolj odlikoval Van Himst, ki je večkrat z osebnimi akcijami iskal pot do gola.

* * *

SÃO PAULO, 29. — Znano brazilsko desno krilo Julinho, ki je do 1958. leta nastopal tudi za Fiorentino, je sklenil prekiniti z aktivnim nogometom in se posvetiti trenerskemu poklicu.

V TRETJI TEKMI ZA POKAL SEJEMSKIH MEST

Milan-CUF Setubal 1:0 (0:0) Italijani v osmini finala

Edini gol dneva je v 32' d. p. dosegel Lodetti

MILAN — Balzarini; Trebbi, Schnellinger; Santin, Maldini, Trapattoni; Maddè, Angelillo, Lodetti, Rivera, Amarildo.
CUF SETUBAL — Vitor Emanuel; Bambo, Abalroado; Durand, Joao, Medeiros; Madeira, Dias, Fernando, Espirito Santo, Uria.
SODNIK — Schulenburg (Nemčija).

MILAN, 29. — Enasterica Milana, pa čeprav je morala na igrišče zaradi odsotnosti Barluzzija, More, Pelagallija in Sormanija s šibkejšo postavo, je danes premagala portugalsko moštvo CUF Setubala 1:0 (0:0). Milančani so se tako uvrstili v osmino finala, kjer se bodo morali spoprijeti z londonsko enajsterico Chelsee.

Domačini, pa ceprav so prevladovali na igrišču, niso pokazali vseh sposobnosti in so le redkokdaj prebili budno, a tudi večkrat zmedeno obrambo gostov. Ta je strogo nadzorovala Rivero in Amarilda, s čimer jim je onemogočila režijo igre. Vrhutega pa je Angelillo po dobrem začetku popolnoma odpovedal. Edino Lodetti se je izkazal in doseženi gol lahko smatramo kot zasluženo nagrado za njegov nastop.

Od Portugalcev se je najbolj izkazal srednji krilec Mario Joao, ki je trenutno tudi trener moštva. Ta se je poslužil obrambne taktike s protinapadi, vendar v prednji vrsti ni imel igralcev, ki bi znali s streli motiti italijanskega vratarja. Najboljši pa je bil vratar gostov, ki ima največ zaslug, da je ostal poraz portugalskega moštva v častnih mejah.

Milan je takoj po začetnem žvižgu prešel v napad z Rivero, katerega pa so branilci večkrat tudi grobo ustavili. Najlepšo priložnost pa so Italijani imeli v 13, ko je Angelillo poslal žogo iz ugodnega položaja do prečke. Domačini so še večkrat skušali priti do mreže, vendar jim je vratar portugalskega moštva vedno preprečil dosego cilja.

V nadaljevanju so gostje izvedli več nevarnih prodorov, vendar so morali prepustiti pobudo Milančanom, ki so v 32' končno le ranili Vitor Emanuela: Angelillo je žogo podal Riveri, ki jo je usmeril v vrata. Lodetti je žogo prestregel in jo silovito poslal v mrežo. V 41' je moral Balzarini zapustiti vrata, da reši položaj, pri čemer se je zaletel z Urio, ki so ga morali zaradi verjetnega zloma mečnice odpeljati na pregled v kliniko.

Med pregledom v kliniki so Portugalcu ugotovili le izpah gležnja, za kar bo potreboval kakih 8 dni počitka.

SMUČANJE

OESTERSUND, 29. — Norvežan Magnar Lundemo je zmagal v smučarskem teku na 7,500 km dolgi progi. Italijan Franco Manfroi je bil z 12" zaostanka tretji, Giulio De Florian pa peti.

Vrstni red na cilju:
1. Magnar Lundemo (Norv.) 24'32"
2. Jan Halvarsson (Šved.) 24'42"
3. Franco Manfroi (It.) 24'44"
4. Eriksson (ved.) 24'57"
5. Giulio De Florian (It.) 25"
6. Simonsson (Šved.) 25'20" itd.

OLIMPIADA

LAUSANNE, 29. — Danes je prispela v Lausanne španska delegacija, ki bo mednarodnemu olimpijskemu odboru predložila kandidaturo Madrida za organizacijo olimpijskih iger 1972. leta.

HOKEJ NA LEDU

COLORADO SPRINGS, 29. — V tekmi mednarodnega turnirja v hokeju na ledu v Coloradu Springsu v ZDA, je Sovjetska zveza premagala Kanado 6:2 (1:0, 3:1, 2:1).

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Petnajsta obletnica delovanja koprskih jadralcev

700 udeležencev delavskih športnih iger Tomosa

Koprski jadralci slavijo petnajstletnico udejstvovanja v klubu Jadro. Zato je bil nedeljski občni zbor tega kluba posvečen predvsem jubileju. Le malo je klubov, ki se bavijo z vodnim športom in bi se lahko pohvalili s takimi uspehi. Koprski jadralci so namreč v zadnjih petnajstih letih osvojili nad 10 naslovov državnih prvakov v razredih Star, Snipe in Kadeti, hkrati pa vrsto uspehov v evropskem in v svetovnem merilu. Imena kot so Fafangel, Kosmina, Cerkvenik, Čok in drugi so danes znana daleč čez meje Jugoslavije. Koper pa je tudi sedež vzhodnoevropskega distrikta in njegov sekretar Aleksander Lukež je bil deležen na občnem zboru Jadra vsega priznanja za uspešen razvoj jadralnega športa v Kopru, kakor tudi v državnem in v svetovnem merilu.

Na občnem zboru so nadalje govorili o raznih perečih problemih v jadralnem športu, ki preprečujejo dosego večjih uspehov. Tako Kopru zelo primanjkuje sodobno urejena čolnarna, nimajo dovolj kvalitetnih objektov, prav tako pa bi morali poiskati sredstva za plačanega trenerja. V samem mestu je namreč vedno več mladih ljudi, ki se vključujejo v vrste jadralcev in bi seveda potrebovali sistematično tehnično vzgojo. Na občnem zboru je padel zanimiv predlog, naj bi se klub tesneje povezal s turisti iz Avstrije in Italije, ki so zainteresirani za jadralna križarjenja v Koprskem zalivu. Tem turistom bi seveda morali omogočiti pristajanje v primernih pristaniščih, morali bi poskrbeti za čolnarne in druge objekte. Zato pa bi seveda dobivali določene pristojbine, s katerimi bi se lahko klub uspešneje razvijal.

Klub Jadro bo tudi v prihodnji sezoni organiziral več prireditev. Potegoval se bo tudi za organizacijo državnega prvenstva v razredu Star in Snipe. O njihovem predlogu pa bo seveda odločala Brodarska zveza Jugoslavije. Ob zaključku so izvolili nov odbor, ki mu predseduje koprski zdravnik dr. Luciano Ferfoglia.

* * *

Vsakoletne delavske športne igre tovarne Tomos sodijo med najbolj množične športne prireditve na Primorskem. Letos se jih je na primer udeležilo 700 športnikov in športnic, kar predstavlja eno tretjino kolektiva. V soboto zvečer je bila v Tomosu zaključna slovesnost, na kateri so čestitali udeležencem predsednik Partizana-Tomos Vladimir Jenko, predsednik delavskega sveta Jože Lešnik in drugi. Razdelili so vrsto pokalov, diplom in praktičnih priznanj. Za osvojena prva mesta v posameznih panogah so prejeli pokale Ivan Horjak, inž. Dušan Venturini, Rajko Krašna, Mirko Olup, Zvone Bizovičar, Adrijan Bernetič, ekipa orodjarne, ekipa vzdrževanja, motorista Štefe in Seljak, nagradili pa so tudi najboljšega vojaka-športnika. Naslov najboljšega športnika Tomosa za leto 1965 je prejel Rajko Krašna za uspehe v podvodnem ribolovu, v nogometu in kot športni organizator.

Po zaključku prireditve so organizirali razgovore s športniki. O svojem športnem udejstvovanju in o prihodnjih načrtih so govorili Štefe, Seljak in Krašna.

* * *

Tradicionalni mladinski nogometni turnir obalnih moštev se je zaključil z zmago Kopra. Domačini so v finalnem srečanju premagali Izolo z 1:0. Zmaga mladih koprskih nogometašev je bila povsem zaslužena. Sicer pa je treba povedati, da je v oben ekipah nekaj talentiranih nogometašev, ki bodo lahko že v kratkem močno pojačali prvi ekipi.

* * *

V zimski rokometni ligi obalnega pasu ima največ uspehov ekipa Iplasa. Le-ta je visoko premagala Izolo s 15:3 in vodi zdaj z osmimi točkami. Na drugem mestu je trenutno Koper s šestimi točkami. Koprčani igrajo dokaj spremenljivo. V zadnjem kolu so komaj odpravili dijake Administrativnega centra s 16:14.

BOKS

PHOENIX, 29. — World Boxing Association je izbrala svetovnega prvaka peresne kategorije Vincenteja Saldivarja (Mehika), ki je letos dvakrat uspešno branil svoj naslov, za boksarja leta.

KLJUB VZTRAJNOSTI IN BORBENOSTI

Union klonil 3:2 Alabardi Darwil

Nedeljska tekma prvenstva tretje amaterske kategorije med Alabardo Darwill in Unionom se je končala s 3:2 v korist prvih, ki so bili v 40' uspešni z Biselom, v 59' s Selattijem in v 75' ponovno z Biselom, medtem ko je Union dosegel gola v 67' s Ciacchijem in v 87' z Rosenkranzem. Alabarda je prišla že kmalu v vodstvo z Brandijem, vendar sodnik gola ni priznal, kakor ni priznal gola, ki ga je dve minuti kasneje dosegel Pavel iz off-side položaja. Napadalci Uniona so večkrat kasneje silovito pritiskali na nasprotnike, ki pa so večkrat nevarno ogrožali vrata s protinapadi Bisela in Selattija. V 17' je Rosenkranz preveč okleval in tako zapravil izreden Petričev predložek. V 20' se je isto zgodilo Biselu. V 20' je Union množično napadel, vendar se je akcija zaključila v kazenskem prostoru budne Alabarde. V 37' je Pollicardi z grobim posegom ustavil akcijo Rosenkranz-Pavel, kar je sodnik kaznoval s prostim strelom, ki je ostal brez posledic. V 40' je Alabarda izrabila nesporazum obrambe Uniona in Bisel je prisebno poslal žogo v mrežo. Union je šel takoj v napad in tri minute pred koncem je imel najlepšo priložnost dneva. Sodnik je namreč prisodil enajstmetrovko: Rosenkranzovo močno žogo pa je vratar odbil v kot.

V drugem polčasu se je Alabarda ponovno spustila v napad in prisilila nasprotnike v obrambo. Napadalci Alabarde so svojo premoč izrabili v 14', ko je Selatti s prostim strelom ponovno spravil sicer budnega Suplino na kolena. V 22' je Union, ki je oblegoval vrata tekmecev, končno le dosegel s Ciacchijem gol. Alabarda je takoj odgovorila in Bisel je preigral nasprotnika ter poslal tretjo žogo v mrežo Uniona. V 41' je sodnik prisodil Unionu kazenski strel: Rosenkranzova žoga je končala na prečki, a že eno minuto kasneje je isti igralec z močnim strelom dosegel drugi gol dneva za lastne barve. Več pa Union ni mogel doseči in čeprav je bil tehnično manj vreden od nasprotnikov so se igralci izkazali po vztrajnosti in izredni volji. V vrstah Uniona so najbolj zadovoljili Ciacchi, Pavel in Liessi, v vrstah Alabarde pa so bili najboljši Paoli, Bisel in Selatti.

Postavi:

UNION — Suplina, Cuttin, Križmančič, Čok, Rosenkranz, Rossi, Liessi, Ghersin, Ciacchi, Petrič in Pavel.

ALABARDA — Pischiutta, Pollicardi, Banelli, Paoli, Sodomaco, Bozza, Leghissa, Corazza, Bisel, Selatti in Brandi.

MORA

* * *

Vodstvo Uniona želi vsem svojim članom in simpatizerjem uspehov polno novo leto.

Piero Caleffi:

LAHKO JE REČI LAKOTA...

28.

Ob cesti stoje stražarske čuvajnice, nato opazimo skupinice moških, ki kopljejo zemljo. Komaj nas pogledajo in nadaljujejo delo. Ne zdijo se preveč izčrpani in nosijo skoraj navadne obleke; le na hrbtu je «okno», z modrimi in sivkastimi pokončnimi črtami, ki se močno odražajo s temnih oblek.

Nekoliko naprej je spodaj na ploščadi nekaj barak, ki se hitro skrijejo za ovinkom. Njihova zunanjost je nekam grozeča in se ne zavemo zakaj. Kasneje bomo zvedeli, da gre za zloglasno «rusko taborišče», to je za bolnišnico, kjer nihče ne ozdravi. Nato zagledamo ogromno brezno, neke vrste kamnoloma v obliki lijaka, ki je gol in rdečkaste barve. Na dnu kar mrgoli moških s počasnimi gibi, ki nalagajo velike kamne na vagončke. Na eni strani se spušča z vrha pobočja grča do dna dolgo stopnišče. Na stopnicah je posejana dolga vrsta človeških postav ki se zdijo nepremične, tako so njihovi gibi počasni in naporni. Vsakdo nosi na hrbtu težak kamen. S ceste ni mogoče natančneje videti njihovih obrazov. Ko človek pogleda na vse to, se mu zdi, da ima privid, tako je grozno.

Spodaj v dolini, pokriti s snegom, vidimo veličastni trak Donave, ki je slovesna in brezbrižna kakor kak bog, in se vije v širokem okljuku ter se nato izgublja na obzorju.

Mi še vedno sopihamo navkreber. Nenadoma zagledamo masivno zgradbo, ki je nekako stisnjena z dvema stolpoma ob straneh in z vhodom na sredi. Zdi se kakor trdnjava. Na obeh stolpih opazimo grozeče sledi strojnih pušk. Ob straneh se začenja in nato širi ograja iz zidu, višja kot tri metre; na zidu pa je potegnjenih pet vrst bodeče žice. Izza zida molijo leseni stolpiči in v vseh je videti rjavkaste oborožene postave.

Stopimo na široko in zelo dolgo prazno dvorišče. Na desni stoje kamnite zgradbe, na levi pa lesene. Vse je čisto in urejeno. Krenemo takoj na desno od glavnega vhoda in nas postavijo v vrsto za poslopji skoraj ob zidni ograji.

Dolgo čakamo na mrzlem zraku. Šklepetamo z zobmi in topotamo z nogami.

Čez eno uro se pojavi šepast višji esesovski narednik, ki se na prvi pogled ne zdi preveč hudoben, skupno z vojakom, ter vpraša, ali je med nami kakšen tolmač. Iz vrste stopi Tridentinec, ki nam prevede nagovor, stavek za stavkom: «Od tega trenutka nimate več nobene pravice, marveč samo dolžnosti in predvsem eno: ubogati. Ne delajte si utvar. Tu boste plačali s smrtjo vsak poskus pobega, vsako nepokorščino. Obveščeni ste. Sedaj se slecite in pustite tu pred seboj vse, kar imate, razen čevljev in hlačnega pasu. Po vrsti in v redu pojdite po tistih stopnicah v kopalnico.»

Sedaj vemo, zakaj so nam pustili prinesti iz Italije vse, kar smo hoteli. Sedaj tudi vemo, zakaj so nam v Bocnu dovolili pisati družinam ter jih prositi za obleke, denar in celo zlatnino. In vse te borne stvari, ki so pomenile za nas ogromno bogastvo, so bile nametane na kupe pred nami. Esesovec nam ukaže, naj takoj slečemo vse, prav vse, tudi srajco, majico in nogavice.

Ostanemo nagi in vsi drgetamo od hudega mraza. Zdi se nam, da ne bomo mogli zdržati. Ukažejo nam, naj gremo po malih stopnicah in se znajdemo v veliki vroči veži, kjer esesovci in pomočniki (naši tovariši) bijejo z bikovko po hrbtih tistih, ki se še niso odločili, da bi odvrgli zadnji kos oblačila ali listnico ali fotografijo, ki je bila zadnji pogled na ljubljen obraz, poslednji poskus, da bi ohranili svojo človeško dostojanstvo in s tem tudi življenje.

V skupinah stopamo v bližnji prostor, ki je zelo prostoren in kjer sikajoč brizga vroča voda iz dolgih cevi, ki visijo s stropa. Po prhi se moramo usesti na tla, nato pa se vzpeti pokonci na stolčke, da nam odstranijo dlake. Po vsem telesu nas ostrižejo in obrijejo. Na najbolj občutljivih mestih puščajo slabo nabrušene britve, ki jih uporabljajo nespretne roke, zgoče madeže. Ko so nas na golo ostrigli, nam z britvijo začrtajo na glavi od čela do tilnika dva centimetra široko, popolnoma golo progo.

Vrnemo se v prvi prostor, kjer izročijo vsakemu po eno srajco in spodnje hlače: prave platnene cape. Moja srajca ima samo en rokav. Tako še vroče od prhe, saj se je od nas kar kadilo, in tako na pol nage, nas naženejo na prosto, postavijo v vrsto in korakati moramo — eins! zwei! drei, po vsem širokem zasneženem dvorišču v ledenem ozračju, saj je mnogo stopinj pod ničlo.

Preobrazili so nas, nas oropali osebnosti, tako da nimamo več lastne podobe. Ne zavedamo se še, da smo napravili prve korake po stopnicah ki vodijo v brezno, v katero se ugreza *človek*, ki je bil v vsakem izmed nas. Gledamo se v zadregi, skoraj smehljaje. Ne zavedamo se še, da nam prav nič več ne pripada razen lastne misli; in še ta le dotlej, dokler je ne bosta popolnoma razkrojila strah in lakota.

Na dvorišču srečamo skupino desetih mož. Eden izmed njih me pokliče po imenu. Je Franco Gonzati, Leo, eden mojih genovskih partizanov. O njem se je širil glas, da so ga ustrelili v Genovi. Ne smeva se ustaviti, da bi se pozdravila. Ali ga bom še kdaj videl?

Stopimo v ograjen prostor na nasipu, kjer stoji v dveh vrstah nekaj lesenih barak, ki nosijo številke od 16 do 34. Dve med njimi, ki nosita številki 19 in 20, sta ločeni od ostalih z zidkom. Smo v taborišču štev. 2, ki služi za karanteno. Tam za zidom je drugo taborišče, ki nosi štev. 3, in v katero se pride skozi železna vrata. Tudi to taborišče služi za karanteno. Vsaj za sedaj... Peljejo nas v barako, zadnjo nasproti zidku, v blok štev. 18.

Blokač je Poljak. Na prsih nosi poleg številke rdeči trikotnik «političnih». Blokačev namestnik je mlad Španec iz Barcelone. Kasneje nam pove, da je eden izmed 12.000 španskih republikanskih borcev, ki so se umaknili po fašistični zmagi v Francijo, kjer so jih zbrali v koncentracijskem taborišču in od koder jih je leta 1940 po zasedbi Francije gestapo premestil v Mauthausen. Doslej je ostalo živih le nekaj sto in preživelim je uspelo, da so se vrinili med «hierarhijo taborišča» ter tako ubežati smrti.

Za disciplino med nami skrbi Španec. Pri vstopu v blok so na sredi stranišča in umivalnica (Wascherraum). Na obeh straneh je neke vrsta predsoba, kjer «oblasti» bloka živijo in «upravljajo»: blokač, njegov namestnik in njihovi pomočniki. Tu je toplo, saj ogrevajo prostor s pečmi. Po prvi sobi je na vsaki strani zelo obširen prostor.

Blokač ima mnogo privilegijev. Biva v prvi sobi na levi. Spi na pogradu, ki je ves zanj, mehek in pokrit s toplimi odejami. Njegov živež je izredno redilen, če ga primerjamo z našim. Ko grem mimo mize, ki zaznamuje mejo njegovega «prestola», opazim pokončno sliko v groben okviru. Na njej se smehlja skupina treh otrok.

Ukažejo nam, naj gremo v prvo sobo na desni, da damo svoje osebne podatke in povemo, kakšen je naš poklic. Skoraj nihče ga ne pove po resnici. Nas 500, ki smo komaj prišli, je večina «političnih» in malokdo je opravljal težaško delo; sedaj pa smo mehaniki, mizarji, steklarji. Ali bo to služilo?

Vsakomur dajo pločevinasto ploščico, v katero je vrezano število s šestimi številkami, moje je 115416. K ploščici je pritrjen kos žice. Ukažejo nam, naj privežemo ploščico k levemu zapestju.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50.— din, mesečno 1.000 — in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst